

UDÁLOSTI V ČR V ROCE 2009, KTERÉ STÁLY ZA ZAZNAMENÁNÍ

Ve čtvrtek 1. ledna se minutu po půlnoci v nemocnici v Rumburku na Děčínsku narodila dívka Veronika. Stala se tak první občankou v České republice narozenou v roce 2009. O minutu později přišel na svět chlapec Štěpán ve Slezské nemocnici v Opavě.

Ve čtvrtek 14. ledna zemřel v Praze renomovaný architekt Jan Kaplický, kterému se ve stejný den narodila dcera Johanka. V dubnu by oslavil 72 let. V Česku se stal všeobecně známým díky kontroverznímu návrhu nové budovy Národní knihovny v Praze. Jan Kaplický zkolaboval na ulici nedaleko Vítězného náměstí v Praze a pokusy o

jeho oživení však byly bezúspěšné. Jednasedmdesátiletý Kaplický žil trvale v Británii od roku 1968, kam emigroval z Československa. Doma ho pak proslavil návrh „chobotnice“, tedy stavby národní knihovny, která měla nahradit prostory v Klementinu. Dalším jeho českým projektem je stavba „rejnoka“, paláce kultury, který navrhl

pro České Budějovice. Ten by měl pojmut až 1.400 lidí, počítá se s dvěma koncertními sály, restauracemi a kavárnami. Loni v říjnu se Kaplický stal prvním člověkem, který odmítl českou státní cenu. Ty každý rok uděluje ministerstvo kultury za přínos v oblasti literatury, divadla, hudby, výtvarného umění a architektury. Sedmičlenná porota mu cenu přiřkla za mimořádné architektonické dílo doma i v zahraničí.

Jan Kaplický se narodil 18. dubna 1937 v Praze, kde také vystudoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou. Od své emigrace v roce 1968 dlouhodobě žil ve Velké Británii, kde v roce 1979 založil společně s Davidem Nixonem architektonické studio Future Systems. Svoji architekturu navrhoval ve stylu high-tech, v posledních letech experimentoval s organickou architekturou, která se inspirovala přírodními tvary.

Spolupracoval s předními světovými architekty, například Richardem Rogersem či Normanem Fosterem. Společně s Amandou Leveté, která se na sklonku 80. let stala jeho profesní i životní partnerkou (narodil se jim syn Josef), byli jedinou britskou společností, která pracovala pro NASA. Tato zkušenost ovlivňuje praxi ateliéru dodnes. Jan Kaplický byl držitelem mnoha ocenění. Nejprestižnějším je britská cena za architekturu

Stirling Prize za stavbu Lord's Media Centra na londýnském kriketovém stadionu. V poslední době zaujal architekt světovou veřejnost především stavbou obchodního domu Selfridges building v Birminghamu, za kterou získal mnohá významná ocenění a došel všeobecného uznání. V nedávno uveřejněném přehledu nejvýznamnějších moderních staveb na světě, který otiskl The Independent, je Jan Kaplický zastoupen hned dvěma výše zmíněnými stavbami.

„Je to další postava české kultury, kterou udolala česká malost,“ reagoval na architektovu smrt bývalý ředitel Národní knihovny Vlastimil Ježek. „To, co se dělo s jeho vítězným návrhem pro Národní knihovnu, jak to bylo zatraceno a zpochybněno, mu ubralo na životě. Hanba těm, kteří na něj kydali hnůj a já se nebojím říct, že to byl i pan prezident.“ prohlásil Kaplického blízký přítel, zpěvák a architekt Pavel Bobek. Kronikář

s těmito názory v žádném případě nesouhlasí. Reakce Vlastimila Ježka pravděpodobně opisuje okolnosti smrti Karla Čapka 28. prosince 1938 a nenávistnou atmosféru dob tehdejší 2. republiky. To je nesrovnatelné. Jan Kaplický není a ani nemůže přirovnávat ke Karlu Čapkovi a Česká republika v roce 2009 není geograficky a politicky zmrzačeným státním útvarem po podpisu Mnichovské dohody. Tak, jak v mnoha věcech nesouhlasím s prezidentem Václavem Klausem, tak jsem mu v případě stavby letenské „chobotnice“ neměl za zlé, že veřejně projevil svůj prezidentský a občanský názor slovy: „Podobně jako protijaderní aktivisté u Temelína, jsem ochoten přivazovat se vlastním tělem a bránit, aby Národní knihovna v takové podobě na Letné byla.“ A to i přesto, že mě osobně Kaplického návrh nevadil a bylo-li by to obzvláště nutné, klidně bych jeho stavbu podpořil, např. svým podpisem pod nějakou petici. Na foto je Kaplického návrh Národní knihovny na Letné.

V pátek 16. ledna si Česká republika připomněla 40. výročí sebeupálení Jana Palacha na protest proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy pod taktovkou Sovětského svazu v srpnu 1968. Kromě řady vzpomínkových akcí v mnoha městech republiky, odhalil v Mělníku prezident Václav Klaus sochu, sošku Jana Palacha, představující postavu hořícího muže, vytvořenou již v roce 1969 maďarským sochařem Andrásem Beckem. Čin Jana Palacha, který je mnohdy považován za nesmyslný a krajní, ovlivnil několik generací Čechů a Slováků a určitě i směrem ven prokázal, že ne všichni se v tehdejší Československu smířili s komunistickou totalitou. Jan Palach se narodil roku 1948 ve Všetatech, vystudoval gymnázium v Mělníku a roku 1968 začal

studovat historii a politickou ekonomii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Dvacetiletý student vnímal události srpna 1968 určitě velmi citlivě. Postupující normalizace nakonec přiměla Jana Palacha k radikálnímu činu. Před budovou Národního

muzea v Praze, se 16. ledna 1969 polil benzínem a zapálil. V plamenech se rozběhl směrem k Václavskému náměstí, ale až k němu se nedostal. Následkům těžkých popálenin o tři dny později podlehl v nemocnici v Praze na Vinohradech. Palachův pohřeb, který se konal 25. ledna 1969, se proměnil v rozsáhlou celonárodní manifestaci. O dvacet let později, v lednu 1989, vzbudil odkaz Jana Palacha sérii občanských nepokojů označovaných jako

Palachův týden, během něhož policie brutálně potlačila několik protestních akcí, jež se staly jednou z předzvěstí pádu komunistického režimu. Na fotografii odhaluje prezident Václav Klaus sochu Jana Palacha v Mělníku.

Před 20 lety, 2. února 1989, byl v popravči místnosti v suterénu pražské pankrácké věznice popraven poslední člověk, 36letý Vladimír Lulek. Několikrát trestaný recidivista byl odsouzen k absolutnímu trestu za pětinasobnou brutální vraždu, kterou spáchal v nočních hodinách 22. prosince 1986. Po předchozí hádce nejprve 36 bodnými ranami usmrtil svoji o devět let starší manželku a poté ubodal k smrti i čtyři děti ve věku deset, osm, sedm let a 18 měsíců. Vladimír Lulek byl posledním zločincem popraveným na území České republiky, nikoli však v rámci celého tehdejšího Československa. Tím vůbec posledním byl 29letý Štefan Svitek, rovněž několikrát trestaný recidivista, který 30. října 1987 mimořádně bestiálním způsobem vyvraždil celou svou rodinu – těhotnou manželku a dvě dcerky. Rozsudek smrti nad ním byl vykonán 8. června 1989 v Bratislavě. Přestože většina lidí v Česku podle sociologických výzkumů dlouhodobě trest smrti podporuje, jeho znovuzavedení prakticky nepřichází v úvahu. Nepřípustnost trestu smrti je zakotvena v Listině základních práv a svobod, zákaz vyplývá i z mezinárodních právních závazků České republiky. Absolutní trest byl v tehdeším Československu zrušen v roce 1990.

Na ustavujícím sněmu v Praze, vznikla v sobotu 14. února nová pravicová Strana svobodných občanů (SSO), kterou, podle rozhodnutí sněmu povede její zakladatel a blízký spolupracovník prezidenta Václava Klause, též bývalý člen ODS, Petr Mach. Účastníci sněmu si také zvolili čtyři místopředsedy, kterými se stali bývalý poslanec ODS Jiří Payne, filozof Miloslav Bednář, tajemník Nadačního fondu prezidenta Václava Klause Jaroslav Bachora a senátorka Liana Janáčková.

V pátek 20. února, krátce po půl deváté večer bylo v Liberci prezidentem Mezinárodní lyžařské federace (FIS) Gian Franco Kasperem, za doprovodu prezidentky organizačního výboru Kateřiny Neumannové, premiéra Mirka Topolánka a libereckého primátora Jiřího Kittnera, zahájeno mistrovství světa v klasickém lyžování. Mistrovství potrvá do 1. března a bude při něm rozdáno dvacet sad medailí v běhu na lyžích, skoku a severské kombinaci.

Už v neděli 22. února, si přibližně stovka lidí na Staroměstském náměstí u Husova pomníku připomněla 61. výročí komunistického převratu. V chladném počasí si vyslechli záznam projevu komunistického premiéra Klementa Gottwalda z února 1948 i projevy řečníků varující před nebezpečím současného komunismu. Někteří z nich využili možnost podepsat petici s názvem Na komunisty si zvykat nechceme. Před jednašedesáti

lety vyústila politická krize v Československu v převzetí moci ve státě do rukou KSČ. 25. února 1948 prezident Edvard Beneš přijal demisi nekomunistických ministrů vlády takzvané Národní fronty Klementa Gottwalda. Ministři za národně socialistickou stranu, lidovou stranu a demokratickou stranu, 20. února abdikovali na protest proti upevňování pozic KSČ v silových složkách státu a očekávali, že prezident Beneš vládu rozpustí. Ten tak ale neučinil, naopak na návrh Gottwalda jmenoval na uvolněná místa prokomunistické ministry. Během několika dnů KSČ ovládla kabinet, pokračovala v obsazování svých lidí v armádě a policejních složkách, čímž si zajistila si mocenský monopol ve státě. Okamžitě pak nastoupila cestu k despotismu a terorismu, který mírových dobách dlouhé existence českého státu nemá obdoby.

V těchto dnech také uplynulo čtyřicet let od mučednické smrti Jana Zajíce. Ten v den výročí tzv. vítězného února, tedy 25. února 1969, na protest proti sovětské okupaci

Československa v průchodu domu číslo 39, mezi hotely Jalta a Evropa na Václavském náměstí, napřed vypil připravenou kyselinu chlorovodíkovou, aby podle svých psaných slov nemohl křičet bolestí, namazal se pastou na parkety, polil se benzínovým

čistidlem a zapálil. Plameny však byly rychlejší než on sám a na náměstí už nestačil vyběhnout. Na popáleniny zemřel ještě téhož dne. Janem Zajícem nepochybně otrásl čin Jana Palacha a rozhodl se, že se stane "živou pochodní číslo 2". Aktem veřejné sebevraždy, která pramenila z rozhořčení z veřejných poměrů, jež nezměnila ani smrt Jana Palacha, se rozhodl manifestovat proti komunistické totalitě a nastupující normalizaci.

V úterý 3. března odmítl Nejvyšší správní soud (NSS) v Brně návrh vlády ČR na rozpuštění Dělnické strany kvůli podezření, že zastřešuje ultrapravicová a neonacistická uskupení včetně tzv. Národního odporu. Předseda senátu v odůvodnění řekl, že politické strany vyžadují zvýšenou ochranu a má u nich být ztížená rozpustitelnost. Řekl také, že je nutné posoudit, zda je vytýkané jednání jednoznačně přičitatelné žalované straně nebo jede pouze o excesy jednotlivců. Dále také řekl, že stát jako žalující strana má k dispozici celý exekutivní aparát, který může využít k dokladování nezákonnosti jednání. Tím naznačil, že důkazy, které vláda předložila, jsou nedostatečné.

Chrám svatého Víta na Pražském hradě patří státu. Ve čtvrtek 5. března to potvrdil Nejvyšší soud, který odmítl dovolání katolické církve. Spor o katedrálu se táhne od roku 1992, s následující historií: 30. prosince 1992 - Náboženská matice podala proti Kanceláři prezidenta republiky určovací žalobu o vlastnictví katedrály. 19. prosince 1994

- Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl, že vlastníkem chrámu je Katolický metropolitní kostel u sv. Víta. 9. února 1995 - Prezidentská kancelář se odvolala. 30. října 1995 - Městský soud v Praze vrátil případ obvodnímu soudu. 25. října 2005 - Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl, že katedrála patří církvi. 5. září 2006 - Správa Pražského hradu předala katedrálu církvi. 20. února 2007 - Kardinál Miloslav Vlk odmítl návrh, aby církev a stát spravovaly katedrálu společně. 7. března 2007 - Církev odevzdala zpět státu první čtyři objekty - věž Mihulku a tři domy ve Vikářské ulici. 30. března 2007 - Kancelář prezidenta republiky a katolická církev se dohodly na provozním režimu katedrály. 16. dubna 2007 –

Církev předala katedrálu státu 27. září 2007 - Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl, že katedrála svatého Víta zůstane státu, církev se odvolala. 24. ledna 2008 - Zástupci katolické církve a Pražského hradu podepsali dohodu o společném užívání katedrály svatého Víta. 30. dubna 2008 - Pražský městský soud potvrdil verdikt Obvodního soudu pro Prahu 1 ohledně katedrály. Nejvyšší soud dovolání katolické církve zamítl s odkazem na skutečnost, že poslední rozsudek je v souladu s již ustálenou judikaturou Ústavního i Nejvyššího soudu ČR.

Jako největší masová vražda v historii ČR, se zřejmě zapíše událost z rána 8. března. *Jednačtyřicetiletý Makedonec Raif Kačar v Petřvaldu na Karvinsku vtrhl hodinu po půlnoci na rodinnou oslavu v restaurantu Sokol a střelnou zbraní doslova popravil čtyři lidi. Pak obrátil zbraň proti sobě. Nyní leží s těžkými zraněními na jednotce intenzivní péče neurologického oddělení ostravské nemocnice. Spekuluje se o motivu žárlivosti. Střílel totiž bývalý partner nejmladší oběti - pětadvacetileté dívky Vladimíry Petřvaldské. Kromě své expřítelkyně zabil také oba její rodiče, Vladimíra a Ivanu Petřvaldských a dalšího mladého muže, nejspíš současného přítele mladé ženy. Vrah sám pak podlehl zraněním, které si způsobil při pokusu o sebevraždu, ve čtvrtek 12. března v Ostravě.*

Před deseti lety, 12. března 1999, vstoupila Česká republika společně s Polskem a Maďarskem do Severoatlantické aliance v rámci prvního rozšiřování této organizace o země východního bloku. U příležitosti tohoto jubilea uspořádal Senát PČR dvoudenní mezinárodní konferenci, na níž mimo jiné vystoupil i generální tajemník NATO Jaap de

Hoop Scheffer, vrchní velitel spojeneckých sil v Evropě Bantz John Craddock či bývalý prezident Václav Havel. Severoatlantická aliance oslaví začátkem dubna 60 let od svého založení, které mělo zaštitit bezpečnost západních demokracií v poválečném rozdělení mapy světa na západ a východ. Stěžejním bodem smlouvy je článek 5, který v případě agrese Sovětského svazu a jeho satelitů opravňoval USA jako jediný akceschopný stát na útok odpovědět. "Smluvní strany se dohodly, že ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo Severní Americe bude považován za útok proti všem, a proto odsouhlasily, že dojde-li k takovému ozbrojenému útoku, každá z nich uplatní právo na individuální nebo kolektivní obranu",

stojí mimo jiné psáno v uvedeném článku. Zakládajícími státy Severoatlantické aliance byly USA, Kanada, Velká Británie, Francie, Portugalsko, Belgie, Lucembursko, Nizozemsko, Dánsko, Norsko, Itálie a Island, ke kterým se v roce 1952 přidalo Řecko, Turecko a tři roky poté i Německá spolková republika. V roce 1982 se připojilo Španělsko, nejrozsáhlejší rozšíření se pak uskutečnilo před pěti lety připojením Litvy, Lotyšska, Estonska, Rumunska, Bulharska, Slovinska a Slovenska.

Počet narozených dětí se v roce 2008 rekordně zvýšil. Na svět přišlo 119 600 dětí. Je to nejvíce od roku 1993, kdy se narodilo 121 tisíc nemluvňat. Oproti roku 2007 stoupla loňská čísla téměř o pět tisíc. Ovšem až odrodí silné ročníky žen ze sedmdesátých let, budou počty narozených dětí opět určitě klesat. Oproti roku 2007 se loni zvýšil i průměrný věk rodičů. Prvorodičkám bylo průměrně 27 let, otcům prvorozrozených dětí 31 let. Současně s tím ovšem rekordně vzrostl počet rozvodů. Loni bylo rozvedeno celkem 31 tisíc manželství, úroveň rozvodovosti tak dosáhla 49,6 procent. Je doposud nejvyšší zaznamenaná úroveň rozvodovosti v České republice. Rozvedená manželství trvala průměrně 12 let.

Před sedmdesáti lety, ve středu 15. března 1939, bylo nevládné počasí. Začínal den, který poznamenal další generace a ani po 70 letech na něj nelze zapomenout. Země byla tehdy obsazena německými nacistickými vojsky a vznikl tak Protektorát Čechy a

Morava. Lidé v Mnichovskou dohodou okleštěné Československé republice se z odpoledního rozhlasového vysílání dozvěděli, že den před tím, 14. března 1939, schválili poslanci slovenského sněmu téměř všemi hlasy odtržení od Československa a vyhlášení samostatného Slovenského štátu. Vědělo se také, že prezident Emil Hácha odjel s ministrem zahraniční Františkem Chvalkovským téhož dne odpoledne zvláštním vlakem do Berlína za říšským kancléřem Adolfem Hitlerem. Zde pak byl v uzurpátorském jednání Adolfa Hitlera a pod nátlakem Göringových hrozeb bombardováním Prahy, pokud by Hácha v Berlíně nesouhlasil s vydáním kapitulčního rozkazu pro armádu a další ozbrojené složky, naplněn nacistický plán k likvidaci zbytku Československa po Mnichovské dohodě. Tři

hodiny po půlnoci 15. března sdělil Chvalkovský premiéru Rudolfu Beranovi telefonicky výsledek jednání: „Nekompromisní přání kancléře Hitlera. Dnes ráno v 6.00 vstoupí německé vojsko na celé území státu. Zařídte ihned svolání ministerské rady. Generál Syrový nechť vyrozumí všechny posádky. Armáda nesmí klást nejmenší odpor. Musí se dát bezvýhradně odzbrojit. Civilní obyvatelstvo nesmí ztropit výtržnosti, jinak nastane katastrofa nedozírných následků. Bude-li armáda odzbrojena v klidu, budou nám dány možnosti autonomního života pro celý národ.“ Zanedlouho potom přinesl nacistický ministr zahraničí von Ribbentrop text hotového krátkého prohlášení, které bylo společně podepsáno. Obsahovalo mimo jiné text, že prezident Hácha vložil osud českého národa do rukou vůdce Německé říše.

Ve středu 18. března nastoupila bývalá komunistická prokurátorka Ludmila Brožová-Polednová, do plzeňské věznice Bory. Vrchní soud ji poslal za mříže na šest let za podíl na justiční vraždě Milady Horákové v roce 1950. Původně se snažila nástup oddálit, nakonec se rozhodla přijet do věznice sama. Ludmile Brožové-Polednové je 87 let.

Na 35. sjezdu České strany sociálně demokratické v Praze, který se uskutečnil ve dnech 20. – 22. března, obhájil předseda strany Jiří Paroubek svůj post a stal se potřetí hlavou ČSSD. Funkci místopředsedy obhájil i Bohuslav Sobotka. Ani jeden z nich neměl protikandidáta. Jiřího Paroubka podpořilo 410 delegátů sjezdu, což je 74 procent hlasů. Bohuslava Sobotku o 10 procent více. Volba vedení potvrdila i narůstající moc staronového místopředsedy ČSSD Bohuslava Sobotky. Druhý muž strany a nejoblíbenější politik vůbec získal opětovně více hlasů než stranický šéf. Stejně jako předloni v Brně, i letos dalo Sobotkovi hlas 84 % členů sjezdu. Vůbec poprvé přijal pozvání na sjezd ČSSD i prezident republiky Václav Klaus. Pronesl zde projev, který byl opakovaně přerušován potleskem.

Podle oznámení Českého statistického úřadu z úterý 31. března, české domácnosti od zadlužování neodrazuje ani probíhající finanční krize. Během února si u bank a finančních institucí napůjčovaly dalších 12 miliard korun a dluží tak přes 896 miliard. Za poslední rok se tak dluhy domácností rozrostly o více než 151 miliard.

V sobotu 4. dubna, zahájil prezident USA Barack Obama svojí jednodenní návštěvu Prahy. Na české půdě je jako první přivítal prezident Václav Klaus, hned po něm premiér Mirek Topolánek. Z prezidentského speciálu vystoupila i šéfka americké diplomacie Hillary Clintonová. Tu na letištní ploše přivítal Mirek Topolánek. Clintonová

potom přisedla do obrněné limuzíny k prezidentskému páru. Kolona téměř třiceti vozů se vydala po Evropské třídě do centra města. Projela kolem Pražského hradu a Úřadu vlády až k hotelu Hilton, kde americký prezidentský pár strávil noc.

Druhý a závěrečný den své návštěvy v Praze, v neděli 5. dubna, zahájil Barack Obama s manželkou Michelle s půlhodinovým zpožděním, když na pražský Hrad přijeli krátce před devátou hodinou ranní. Na nádvoří je přivítal prezident Václav Klaus s manželkou Livií, opodál čekali odstupující premiér Mirek Topolánek, vicepremiér Martin Bursík a šéf diplomacie Karel Schwarzenberg. Zazněly americká a česká státní hymna. Následovala přehlídka hradní stráže. Krátce před čtvrt na deset se prezidenti odebrali k

jednání. Obama poděkoval za českou účast na vojenských misích v Afghánistánu. Mluvil také o plánu s výstavbou protiraketového štítu USA a změnách klimatu. Manželka českého prezidenta, Livia Klausová, se ujala Michelle Obamové, provedla ji po Pražském hradu. Poté následoval dlouho očekávaný projev amerického prezidenta před naplněným Hradčanským náměstím. Barack Obama v projevu vyzval svět k ukončení jaderného zbrojení. Řečnil téměř půl hodiny. Tisíce lidí na Hradčanském náměstí odměňovaly každou jeho větu potleskem. "Dnes jsem hrdý, že mohu stát uprostřed tohoto skvělého města uprostřed Evropy," pozdravil je. Barack Obama začal hovořit v 10:21, skončil krátce po tři čtvrtě na jedenáct. Po svém projevu sestoupil mezi lidi a zhruba deset minut se s nimi zdravil a potřásl rukama. Krátce před jedenáctou opustil Hradčanské náměstí. V úvodu projevu Obama poděkoval politikům za pohostinnost a pozdravil Prahu jako výjimečné a skvělé město. "Praha byla vždy výjimečná. Oceňuji dobrou náturu a dobrý smysl pro humor, jak jsem ho poznal u Čechů, kteří žijí v mém rodném Chicagu," řekl Obama. "Před dvaceti lety se lidé tohoto města vydali do ulic, aby žádali o své právo, které jim bylo odepíráno. Sametová revoluce nás naučila mnoho věcí. Naučila nás, že pokojné protesty dokáží otrást říší. Je to důkaz toho, že svoboda je nade vše." Podle očekávání mluvil Obama především o hrozbě jaderných zbraní, které jsou podle něj největším nebezpečím i dlouho po skončení studené války. Riziko jaderného útoku se zvýšilo, prohlásil nejmocnější světový politik. Více států má k dispozici tyto zbraně.

Jaderná technologie je dostupnější, černý trh je na vzestupu. Teroristé mohou získat jadernou hlavici. "Ve 20. století jsme bojovali za svobodu, teď musíme bojovat dále, aby lidé mohli žít ve svobodě a bezpečí ve století jednadvacátém."

Po hradčanském projevu se prezident Obama ještě zúčastnil summitu EU – USA v pražském Kongresovém centru. Obama na summitu řekl, že se USA zapojí do boje proti klimatickým změnám, vyzval EU, aby přijala vězně z Guantánama do svých věznic a

Turecko mezi své členy. Na závěr své návštěvy Prahy se Barack Obama sešel s bývalým českým prezidentem Václavem Havlem, který ho varoval, že naděje, které v lidech vzbuzuje, se mohou obrátit proti němu. Obama prý reagoval úsměvem, poděkováním a slovy, že už tento posun začíná sám pozorovat. Barack Obama

naposledy zamával Praze ze schůdků letounu Air Force One. Pak se za ním zavřely dveře a americký prezident zamířil z České republiky do Turecka.

Majitelům budov odpadne povinnost starat se o přilehlé chodníky. Prezident Václav Klaus podepsal v úterý 7. dubna novelu zákona o pozemních komunikacích, která převádí odpovědnost za chodníky na jejich majitele, což jsou zpravidla obce. Novelu inicioval senátor Jaroslav Kubera, který považuje za absurdní, aby majitelé nemovitostí odpovídali za chodníky, které jim nepatří. Poté co novela zákona vstoupí v platnost, budou se lidé, kteří se například zraní na neuklizeném chodníku, obracet s žádostí o odškodnění na obce či kraje. Podle odpůrců zákona, dojde k neúnosnému zvýšení nákladů obecních rozpočtů, což je zejména s ohledem na nynější ekonomickou krizi nebezpečné.

Od pondělního rána 6. dubna se marně pokoušeli spojit mobilním telefonem rodiče dvou sedmnáctiletých studentů chemické průmyslovky v Pardubicích se svými

děti po zemětřesení, které zasáhlo střed Itálie. Až telefonát z ministerstva zahraničí v úterý 7. dubna pozdě večer jim potvrdil krutou pravdu. Jejich děti byly mrtvé vyprostěny z trosk studentské kolejí v městečku L'Aquila. Nad průmyslovkou ve středu zavlála černá vlajka, studenti dostali ředitelské volno a školní budova se stala nedobytnou pevností. Tříčlenná skupinka studentů odjela do Itálie za odměnu v

rámci projektu *Leonardo da Vinci*. Jejich stáž měla být původně čtrnáctidenní. Bohužel dva žáci, chlapec a dívka z pardubické průmyslovky, byli objeveni pod troskami mrtví. Třetí účastník stáže, chlapec z jižních Čech, z trosek vyvázl se zlomeninou nohy a již se vrátil domů.

V neděli 12. dubna využili hokejisté Karlových Varů ve finále Česká pojišťovna play-off O2 extraligy proti Slavii Praha druhý mečbol a slaví premiérový mistrovský titul. Historický úspěch Energie potvrdila v neděli domácí výhrou 4:3, čímž celou sérii ovládla 4:2 na zápasy. Domácí sice prohrávali 0:3, ale famózní stíhací jízdu završil mistrovskou trefou Lukáš Pech sedm minut před koncem.

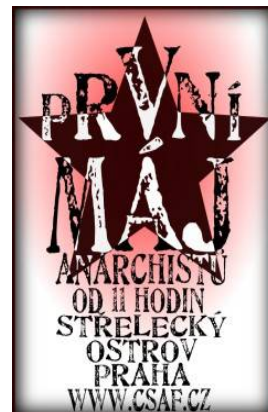
Ke žhářskému útoku na rodinný domek ve Vítkově na Opavsku, jehož následkem utrpěli v noci na neděli 19. dubna popáleniny tři lidé, se vyjádřili i nejvyšší představitelé země. Prezident Václav Klaus to nazval surovým a odporným zločinem. „Nedávno jsem v městě Vítkov uctil památku Jana Zajíce a setkání se zdejšími milými lidmi bylo pro mne

velkým zážitkem. O to více jsem zděšen surovým odporným zločinem, který se tu stal. Co za lidi mohou chtít upálit malé dítě? Tento zruďný čin musí být vyšetřen a tvrdě potrestán,“ uvedl v prohlášení prezident Klaus. Podle policie do objektu někdo vhodil zápalné lahve. Nejhorší je stav dvouleté holčičky, která je v kritickém stavu.

Vážné popáleniny utrpěla i její 27letá matka a 33letý muž. Dům obývala romská rodina. Premiér Topolánek je vážně znepokojen nárůstem extremismu v České republice, jehož nejnebezpečnějším projevem jsou podle něj přímé útoky na zdraví a životy.

V celé republice se slavil 1. máj. Na pražském Výstavišti v Holešovicích se před devátou začali scházet příznivci Komunistické strany Čech a Moravy. Kolem desáté už jich bylo několik stovek. K tradičním účastníkům dostaveníčka zejména dříve narozených lidí patřil i letos poslední generální tajemník předlistopadové KSČ Miloš Jakeš. ODS pořádala pro své příznivce od rána setkání na Petříně. Vyvrcholilo odpoledne, kolem 14 hodiny tam bylo necelých 300 lidí. Přišel mezi ně pražský primátor Pavel Bém. Organizátoři lákali na bezplatné jízdy lanovkou. Volné jízdenky, ale tentokrát na lodičky, použili jako

marketingový tahák také sociální demokraté, kteří se po obědě sešli Slovanském ostrově. Počet účastníků byl odhadnut asi na pět stovek. Kolem půl páté mezi ně přišel i předseda ČSSD Jiří Paroubek.

O půlnoci ze čtvrtku 30. dubna na pátek 1. května, začala v České republice jedna z největších revolucí televizního vysílání od dob zahájení vysílání Československé

televize v první polovině 50. let. Celoplošné televizní stanice začaly během čtvrtčního večera vypínat analogový signál z pražského žižkovského vysílače. Analogová tma nastala na většině území minutu před půlnocí. Podle různých průzkumů bylo na analogovou tmu připraveno 97 procent domácností. Buď si pořídily set top box, televizi s digitálním tunerem, nebo přijímají signál přes kabel nebo satelit.

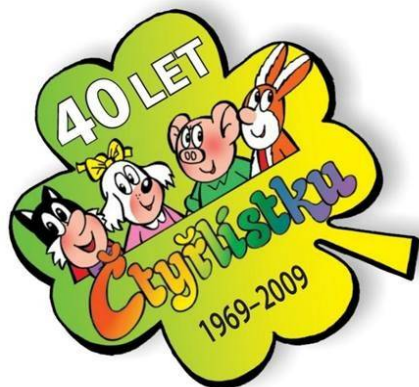
Historie televizního vysílání – První pokusné televizní vysílání se v Československu uskutečnilo 23. března 1948 v Tanvaldě, kde skupina vědců Vojenského technického ústavu uskutečnila ukázkou pro veřejnost. Další pokusné vysílání se pak uskutečnilo v roce 1948 v Praze. Zkušební vysílání Československé televize pro veřejnost bylo zahájeno 1. května 1953 a další rok 25. února 1954 bylo prohlášeno za pravidelné. Televize nejprve vysílala pouze tři dny v týdnu (v létě dokonce pouze dva dny). V roce 1953 se vysílání rozšířilo na čtyři dny v týdnu a v roce 1955 na šest dní. Celotýdenního vysílání se lidé dočkali až v prosinci roku 1958. Druhý televizní program byl v Československu spuštěn 10. května 1970. Na něm o tři roky později (9. května 1973) viděli lidé první barevné vysílání. První program Československé televize byl v barvách vysílán v květnu roku 1975. Do historie televizního vysílání se jistě zapíše i právě probíhající digitalizace, která by měla být po celé České republice dokončena v roce 2012 a bude zcela ukončeno analogové televizní vysílání.

Prostřednictvím tiskové konference se ve středu 6. května představila nová politická strana s názvem Občané.cz. Ministerstvem vnitra byla zaregistrována dne 20. dubna 2009 s tím, že jedním ze zakladatelů strany a členů přípravného výboru je Petr Havlík, někdejší spoluzakladatel ODS. Výjimečnou se strana stává tím, že za vstup vybírá 50.000 Kč a členský příspěvek za každý další rok bude činit 10.000 Kč. Strana tedy vybírá nejvyšší zákonem povolený poplatek. Podle Petra Havlíka je jasné, že strana bude mít vždy víc sympatizantů, kteří vstupní vklad platit nemusí, než členů. Strana Občané.cz nemá, podle svého prohlášení, ambice se letošních voleb do Poslanecké sněmovny pouze zúčastnit – strana je přichází vyhrát .....

Bobík, Myšpulín, Fifinka a Pind'a mají narozeniny. I když na to nevypadají, je jim rovných čtyřicet. Patnáctého května 1969 vyšlo první číslo dětského časopisu

Čtyřlístek. Jeho duchovním otcem, ilustrátorem a scenáristou prvních šesti sešitů je výtvarník Jaroslav Němeček. "V roce 1968 jsme se s manželkou dostali do zahraničí a byli jsme překvapení, jak barevné časopisy tam vycházejí. A protože jsem už předtím získal zkušenosti s kreslenými příběhy v Mateřídoušce, pustil jsem se hned po návratu domů do vymýšlení Čtyřlístku," vzpomíná Jaroslav

Němeček. Idea čtyř zvířátek byla prý jasná hned od začátku, první charakteristické kresby kamarádů vznikly během jednoho odpoledne. Němeček tehdy stvořil rodinku, která zažívá nevšední výlety do světa pohádek i mezi piráty. Během doby začal Čtyřlístek vycházet devětkrát ročně, objevovaly se i jeho speciály, na které děti čekaly s obrovským zájmem a

vyměňovaly je za sbírky céček, či dokonce za digitální hodinky. V době své největší slávy koncem 80. let se časopis prodával v nákladu 220 tisíc výtisků. Dnes má dvacet dílů za rok, kreslí ho stále Jaroslav Němeček, ale text už píše patnáct autorů. Podle kronikáře je pro objektivitu nutné dodat, že Čtyřlístek je de facto parazitem,

který mohl vzniknout jen v komunistickém Československu šedesátých let 20. století. Tehdy zde nemohlo být ani pomyšlení na to, že by zde vycházely nějaké kreslené věci, jejichž autorem by byl např. Walt Disney nebo jiní západní autoři. Nemohly zde vycházet ani v dobách demokratického Československa a vlastně i dnes nesmírně populární Rychlé šípy od Jaroslava Foglara.

Rádio Svobodná Evropa představilo v úterý 12. května svoji novou budovu, označovanou mnohdy za pevnost, která stojí v Praze 10 na Hagiboru a kam by se rádio definitivně přestěhuje do konce května. Nová pětipatrová budova má především zajistit bezpečné fungování rozhlasu. Po přestěhování z dosavadního sídla v budově bývalého Federálního shromáždění zmizí z okolí Václavského náměstí zátarasy, které v centru osm let blokovaly dopravu. Svobodná Evropa (RFE/RL) zahájila vysílání z budovy bývalého

Federálního shromáždění v centru Prahy v roce 1995. Po leteckých atentátech v New Yorku a Washingtonu 11. září roku 2001 se však začalo spekulovat o tom, že i budova RFE/RL by se mohla stát potenciálním terčem terorismu. Od té doby je budova

pod trvalým dozorem policie a obehnána po celém svém obvodu betonovými zátarasy. Rádio Svobodná Evropa bude mít na Hagiboru nájemní smlouvu na 15 let s možností prodloužení vždy o dalších deset let. Budovu navrhl architekt Jakub Cigler ze studia Cigler/Marani Architects.

Postavila ji společnost Orco Property Group. Pětipatrové sídlo ve tvaru krychle je nejprísněji strážným objektem v České republice a zřejmě i v Evropě. Dostát musí stejným bezpečnostním kritériím jako velvyslanectví USA.

V pátek 15. května zrušila poslanecká sněmovna regulační poplatky ve zdravotnictví. *Návrh nyní poputuje do Senátu. Ten jej s největší pravděpodobností vrátí Sněmovně zpět. Současně prošel i návrh, který poplatky pro některé skupiny omezuje. Není tak jasné, co by tedy platilo, pokud by oba návrhy prošly Senátem. Ministerstvo zdravotnictví označilo páteční rozhodnutí Sněmovny za mimořádně nešťastné. V případě schválení totiž nebude moci garantovat kvalitu služeb zdravotnických zařízení. V systému prý bude chybět 10 miliard korun. "Hrozí omezení specializované léčby pro vážně nemocné, omezení dostupnosti léčby ve specializovaných centrech, omezení počtu náročných operativních zákroků, prodloužení čekacích dob na některé typy operací a menší komfort v čekárnách lékařů," uvedlo ministerstvo v tiskovém prohlášení.*

Ve středu 27. května, se přesně po 67 letech dočkali památníku parašutisté, *kteří v roce 1942 provedli atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. V kobyliště zátáčce, kde Josef Gabčík a Jan Kubiš na protektorův vůz zaútočili, stojí od středy pomník připomínající jejich hrdinství. Dílo výtvarníků Davida Moješčíka, Michala Šmerala, Miroslavy Tůmové a Jiřího Gulbise tvoří desetimetrový podstavec trojúhelníkového průřezu, na jehož vrcholu stojí s roztaženými pažemi, symbolizujícími*

sebevražedný skok dvojice československých parašutistů v anglických uniformách a jedna postava v civilním oblečení. Jde o jeden z největších pomníků odhalených v České republice po roce 1989, který je i s figurami na vrcholu vysoký téměř 11 metrů. Sloup je z ocelové svařované konstrukce, kterou pokrývá silný ocelový plech. Podle osobního dojmu kronikáře se spíše jedná o nějaký starý odpadní plech, koupený v blízkém kovošrotu nebo

sběrně odpadů. Ten plech, to je ostuda památníku, ať si to jeho autoři zdůvodňují, jak chtějí! ..... Část textu z tabule, která je u památníku operace Anthropoid umístěna: ..... postavy jsou v postoji sebevrahů, jakoby nad propastí, vzájemně se vykrývají

..... sloup trojúhelníkového průřezu vychází z tvaru klínu státní vlajky, kterou lze spatřit i v prostorách mezi figurami. Ostré hrany symbolizují ostří meče, nebezpečnost a rozrážení tyranie způsobující ponížení a utrpení. Z tohoto důvodu je použito surového plechu na stěny hranolu, který má navodit dojem drsnosti a exprese. Jeho korodující charakter odkazuje na destruovanou a zničenou československou státnost. Pilíř je bazálním geometrickým tělesem, tvořícím základnu pro tři postavy, které se z jeho hran chystají vrhnout do propasti ..... To jsou ale bláboly!!!

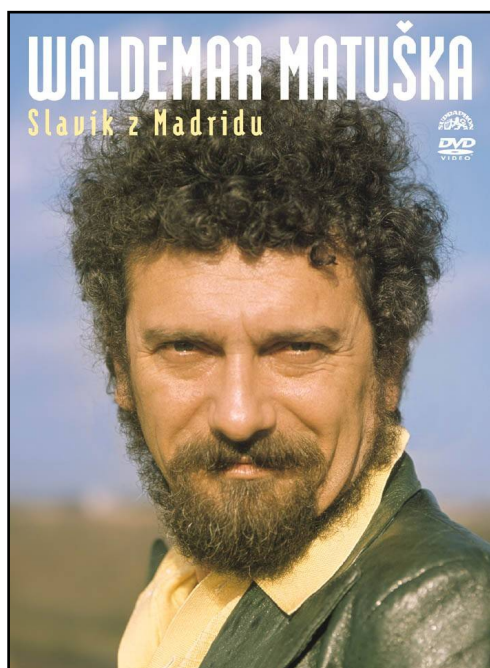
V sobotu 30. května se ve Vsetíně konal volební sjezd KDU-ČSL. Na sjezdu by předsedou strany zvolen Cyril Svoboda, který je však spíše předsedou staronovým, protože stranu vedl už v letech 2001 až 2003. Svoboda ve druhém kole volby porazil Jana Březinu, získal 157 hlasů ze 151 potřebných. Březina získal 127 hlasů. První místopředsedkyní strany se stala Michaela Šojdrová. Je tak první ženou, která získala druhou nejvýznamnější funkci v této straně. Cyril Svoboda v závěrečném projevu poděkoval Jiřímu Čunkovi, který se stal předsedou KDU-ČSL v roce 2006 coby řadový člen strany. Řekl o něm, že už nikdy nebude pouze řadový člen. Jiřímu Čunkovi po jeho

jeho závěrečném projevu tleskali delegáti dlouho ve stoje. On sám řekl, že je to jeho první politická prohra v životě. Po zvolení Svobody potvrdil Miroslav Kalousek, že ze strany odchází, což avizoval už dříve.

30. května 2009 zemřel na Floridě v USA ve věku nedožitých sedmdesáti sedmi let oblíbený český zpěvák, Waldemar Matuška, který se na výsluní československé i české populární hudby udržel téměř padesát let. Jsem pamětníkem jak začátku působení Waldemara Matušky v pražském divadle Semafor, pánů Suchého a Šlitra, tak i celé jeho kariéry. Právě v semaforským začátcích Waldemara Matušky, kdy vystupoval např. v představeních „Taková ztráta krve“ nebo v nezapomenutelných „Zuzanách“, jsem i já patřil k jeho až nekritickým obdivovatelům. Vždyť např. píseň „To všechno odnes čas“, to byla v začátku 60. let 20. století bomba! S postupem doby a s Matuškovým splýváním s tzv.

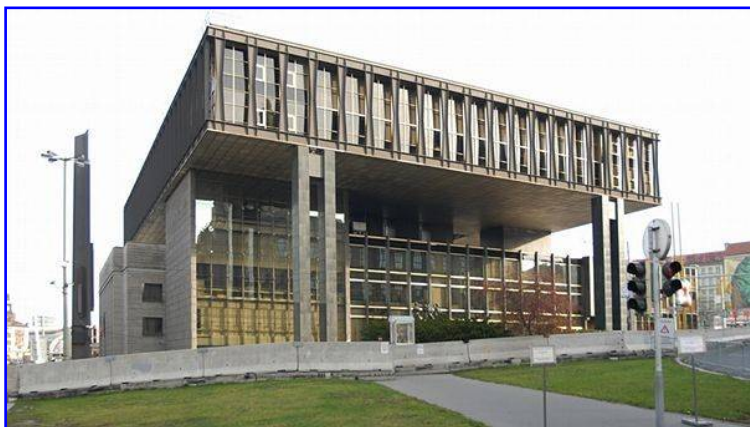
středním proudem populární hudby, můj obdiv k němu slábl. Postupem doby tak splynul se všemi rozplizkými postavami socialistického estrádního umění, které se, včetně jeho, neostýchaly přijímat z rukou nejvyšší komunistické nomenklatury nejrůznější uznání a vyznamenání. Tak se Waldemar Matuška stal zaslužitým umělcem socialistické kultury, na což se při až devótním chóru vzpomínek na jeho život a umělecké působení, poněkud zapomnělo. Nezapomnělo se však na připomínání jeho emigrace do USA v roce 1986, která byla vyprovokována několika zákroky komunistických cenzorů do jeho tehdejšího

repertoáru. Ta nabyla v perech některých novinářů i vzpomínajících pamětníků, přátel i rodinných příslušníků, téměř hrdinských až revolučních rozměrů. To, že po kremaci a smutečních obřadech byl popel Waldemara Matušky uložen na vyšehradském Slavíně, považují za další důkaz devalvace tohoto národního pohřebiště. Se vzpomínkou na jeho pěveckou kariéru je důležité připomenout, že naprostá většina jim zpívaných písní byla převzata třeba z amerických lidovek, např. „Růže z Texasu“ a „Třešně zrály“, nebo z již úspěšných zahraničních produkcí, opatřených toliko českým textem. Připomínám „Slavíky z Madridu“ a „Sbohem láska“ od francouzského skladatele a zpěváka Huguese Aufraye.

Domácí produkce byly hlavně semaforové písně autorů Jiřího Šlitra a Jiřího Suchého, z nichž se vedle „Písně pro Zuzanu“ nebo „Terezy“, stala pravděpodobně nejznámější „Láska nebeská“, kterou Waldemar Matuška nazpíval spolu s Evou Pilarovou

V pondělí 1. června převzali zástupci Národního muzea symbolický klíč od budovy někdejšího Federálního shromáždění, v níž v posledních letech sídlilo Rádio Svobodná Evropa – Rádio Svoboda (RFE/RL). To se odstěhovalo do nových prostor na Hagiboru a objekt pro své sbírky převzalo právě Národní muzeum. Skončila rovněž policejní ostraha budovy a zmizí též betonové zátarasů, které omezovaly průjezd okolím.

Symbolický klíč od budovy převzal z rukou zástupců RFE/RL generální ředitel Národního muzea Michal Lukeš. Ten následně oznámil, že Národní muzeum otevře nový objekt 15. srpna formou komentovaných prohlídek. U

příležitosti události 20. listopadu 1989 bude otevřena výstava připomínající pád železné opony a sametovou revoluci. Tisíce řidičů, kteří každodenně projíždějí po magistrále, určitě uvítají odstranění betonových zátarasů, které byly kolem budovy umístěny po 11. září 2001. Podle Michala Lukeše zvýší nová budova výstavní kapacitu Národního muzea o více jak 3.000 m². Do budoucna se počítá s tím, že budou oba objekty propojeny podzemním tunelem. Budovat se začne v první etapě rekonstrukce spolu se zahájením přeložky magistrály do tunelů za muzeem, čímž se NM opět stane součástí Václavského náměstí.

Před 67 lety, v neděli 10. června 1942, byla jako odvěta za atentát na Reinharda Heydricha a za nevydání ukrývajících se parašutistů nacistické moci, vyhlazena

středočeská obec Lidice. Myšlenku, že by měly být Lidice vypáleny a srovnány se zemí, dospělí muži zastřeleni, ženy uvězněny v koncentračních táborech a děti poslány na převýchovu, přednesl K. H. Frank 9. června 1942 Hitlerovi na Heydrichově pohřbu. Hitler souhlasil. Večer 9. června byly Lidice obklíčeny jednotkami SS a německé policie. Nikdo nesměl z obce odejít. Po půlnoci byli

vyvedeni obyvatelé ze svých domů. Muži starší 15 let byli nahnáni do sklepa Horákova statku. Ráno byli vyváděni ve skupinách na přilehlou zahradu a tam zastřeleni. Celkem jich na tomto místě bylo povražděno 173. Nejstaršímu bylo 84, nejmladšímu 14 let. Ženy s dětmi byly nejprve nahnány do místní školy, za úsvitu je pak autobusy převezly do tělocvičny kladenského gymnázia. Všechny domy včetně školy, kostela a fary nacisté polili benzínem a podpálili. V následujících týdnech a měsících vyhodili zbytky vypálených budov do povětří, zničili hřbitov, vykáceli stromy, rybník zavezli sutí a dokonce i změnili koryto potoka, aby Lidice zmizely ze světa. Přestože nacisté vypálili řadu obcí, jako byl francouzský Ouradour nebo řecká Kalavrita, osud Lidic se dočkal celosvětového ohlasu právě kvůli snaze Němců zlikvidovat veškeré stopy po obci.

V rozhovoru, který 18. června poskytl bývalý prezident Václav Havel agentuře Bloomberg, mimo jiné uvedl, že současní čeští politici nevidí dále než k příštímú průzkumu veřejného mínění a kriminálníci a veksláci se stali novou ekonomickou elitou. Havel dále řekl, že: „Málo kdo z nás si myslel, že se dveře otevřou tak rychle všem těm mafiánům a pokoutním vekslákům, z nichž se dnes stali milionáři a miliardáři“. A pokračoval: „Žijeme v první skutečně ateistické společnosti a neexistuje pocit, že je tu jakékoli morální zakotvení“. I přes ekonomický růst, který se podle agentury za posledních

*třináct let ztrojnásobil, má Česká republika stále dalekou cestu před sebou, míní Havel. Když hovořil o nápravě země po 40 letech komunismu, použil příměr s nábytkem, který je možné rozbít za půl minuty, zatímco sestavit ho zpět trvá týdny nebo měsíce. Odboj z roku 1989 podle Havla doufal v něco lepšího. Po revoluci v roce 1989 „jsme bojovali za jiný politický systém, než v jakém jsme skončili“ konstatoval exprezident. Nové politické strany systém nezmění, protože se nestává, "že by zákonodárci zvolení podle jednoho systému hlasovali pro jiný systém". Havlova slova z listopadu 1989, že pravda a láska zvítězí nad lží a nenávisť, prý "stále některé lidi dopaluje". "Dokonce i když si z toho dělají v novinách legraci, je to lepší, než kdyby to úplně vymizelo lidem z hlavy," píše s odkazem na Havla agentura Bloomberg. **Komentář kronikáře** : tato slova pana exprezidenta jsou zároveň k smíchu i k pláči. Vždyť to je právě on, kde nese největší odpovědnost za to, co se zde odehrálo těsně*

po listopadu 1989. On to byl, kdo svým jednáním a nepochybnou dohodou s odstupující komunistickou mocí otevřel dveře výše zmíněným kriminálíkům a vekslákům k tomu, aby se stali nejen ekonomickou elitou. Kdo, z komunistů byl potrestán, vážený pane Havle? A co to melete o odboji z roku 1989. Jestli v této zemi někdo vedl odboj proti zhovadilé komunistické diktatuře, pak to byli odbojáři z přelomu 40. a 50. let minulého století, nikoliv Vy nebo soudruh Čalfa a jemu nebo Vám podobní lidé!

Před 67 lety, 24. června 1942, byla osada Ležáky na Chrudimsku vypálena a její obyvatele zavražděni nacisty jako odplata za to, že v ní byla ukryvána vysílačka Libuše

parašutistické skupiny Silver A, která se účastnila atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Časně odpoledne byly Ležáky obklíčeny a obyvatelé shromážděni a převezeni do Pardubic, kde bylo 33 dospělých pozdě večer zastřeleno. 11 dětí bylo odesláno do plynových komor a jen dvě dány na převýchovu do Německa,

odkud se po válce vrátily. Osadu Ležáky tvořilo 8 domů seskupených kolem mlýna na říčce Ležák v katastru obcí Miřetice a Louka. Po válce nebyly Ležáky obnoveny, ale na jejich místě vznikl památník, který tvoří vyznačené půdorysy původních budov a pietní místo.

Novým předsedou politické strany Věci veřejné (VV) byl v sobotu 27. června v pražském Národním domě zvolen publicista Radek John. Nahradil Jaroslava Škárku, který byl zvolen výkonným místopředsedou strany. Na konferenci byl zvolen i zbytek vedení strany. Čtyřiapadesátiletý John nedávno opustil TV Nova, kde byl spojen s jedním z nejstarších pořadů, publicistickým týdeníkem Na vlastní oči. Věci veřejné jsou malá politická strana, v současné době mají své zastupitele v městských částech Praha 1 a 5. Ve volbách do Evropského parlamentu strana získala 2,4 procenta hlasů.

V sobotu 27. června se také novým předsedou Českomoravského fotbalového svazu stal Ivan Hašek. Rozhodli o tom delegáti na volební valné hromadě ČMFS v Praze. Zvolili ho hned v prvním kole. Celkem dostal 167 hlasů, zatímco jeho protikandidát Luděk Vinš pouze 32 hlasů.

V pondělí 29. června zaregistrovalo Ministerstvo vnitra ČR novou politickou stranu TOP 09, kterou formuje exministr financí a bývalý předseda KDU-ČSL Miroslav Kalousek. Nový politický subjekt sídlí v Praze v Revoluční ulici číslo 24. Strana se oficiálně jmenuje pouze TOP 09, stejná je i její zaregistrovaná zkratka. Strana dosud

eviduje 600 přihlášek. "Sjezd bude na podzim, nyní je naší prioritou program a sestavení kandidátek. Chceme také, aby měli zájemci čas přečíst si program a rozhodnout se. Na ustavení orgánů na všech úrovních nyní není čas," uvedl. Podle zákona bude do rozhodnutí sjezdu o stranických orgánech rozhodovat ve sboru přípravný výbor. Jeho mluvčím a lídrem je Karel Schwarzenberg,

Od úterý 14. července potřebují Češi a Mexičané cestující do Kanady víza. Kanada jejich zavedení zdůvodnila množstvím lidí, kteří přijíždějí z těchto zemí do Kanady a žádají o azyl, většina žádostí je přitom zamítnuta. Návštěvníci z obou zemí budou moci získat víza jen na konzulárních odděleních. Češi tak budou muset cestovat do Vídně. Kanada zavedla víza pro země, z nichž přijíždí nejvíce žadatelů o azyl a nijak se netajila, že důvodem je omezit množství lidí, přijíždějících z Mexika a Česka do Kanady s cílem získat občanství. Současně otevřeně přiznala, že nestačí vyřizovat počet žádostí, které jsou většinou neoprávněné a podvodné. „Vízová povinnost, kterou jsem avizoval, nám dá větší schopnost regulovat proud lidí mířících do Kanady a potvrdit, kdy to dělají v dobré víře,“ doplnil ministr Jason Kenny, který má na starosti občanství, imigraci a multikulturalismus. „Zavedením tohoto důležitého kroku zmírníme zátěž našeho azylového systému, budeme lépe připraveni rychleji vyhovět žádostem skutečných uprchlíků.“ Kanadské velvyslanectví v Praze uvedlo, že úřady v letošním prvním pololetí zaregistrovaly 1.720 českých žádostí, což je dvakrát víc než za celý loňský rok. Česká diplomacie plánuje odvetné kroky. O víza budou muset žádat kanadští diplomaté a ve hře je i možnost zavedení vízové povinnosti pro všechny Kanadány.

V pondělí 10. srpna vystoupila osmatřicetiletá Romana Kučerová z Mazelova na Českobudějovicu spolu s primářem oddělení plastické chirurgie nemocnice v Českých Budějovicích MUDr. Vladimírem Maříkem na tiskové konferenci. Paní Kučerová měla letos v únoru štěstí v neštěstí. Stroj na třídění vajec ji při brigádě skalpoval téměř celou část hlavy s jejími dlouhými černými vlasy zapletenými do culíku, a to včetně pravého

ušního boltce. Ztratila hodně krve a byla v ohrožení života. „Pamatuji si, jak přijela záchranka a lékařka mi povídala, že se nemám bát, že vše dobře dopadne. Tehdy jsem tušila, že jsem přišla o vlasy,“ řekla v pondělí českobudějovické nemocnici velmi energická a na první pohled statečná Kučerová. Když ji přivezli do nemocnice, primář

oddělení plastické chirurgie MUDr. Vladimír Mařík se i v takto kritické chvíli rozhodl provést v Evropě výjimečnou operaci. Rozsáhlý skalp, navíc roztržený na dvě části, který záchranáři vezli sebou, jí přišel zpět. Zachránil jí život, ucho i vlasy. Nebýt komplikací po náročné téměř osmihodinové operaci, při nichž jedna

část skalpu odumřela, měla by žena dnes vlasy téměř jako před úrazem. Takto má uprostřed temene lysinu. Tu zakrývá šátkem. V budoucnu nevyklučuje paruku, či ji překryje vlastními vlasy, které jí ale musí dorůst. V historii české medicíny byly podobné případy zatím úspěšně řešeny v řádu jednotek případů. Vůbec první úspěšná úplná replantace skalpu na světě byla provedena v roce 1976.

Ve čtvrtek 13. srpna vystoupila od 21,05 hod v chodovském amfiteátru americká zpěvačka Madonna. Královna popu začala ve velkém stylu, s velkým trůnem na pódiu, desítkou tanečníků, mamutí projekcí a světelným parkem a velmi dobrým zvukem živé kapely. Koncert skončil ve 23

hodin. Vstup fanoušků do amfiteátru však provázely problémy. Brány areálu se otevřely v 16:30. Pořadatelé začali fanoušky pouštět s více než hodinovým zpožděním. Před dvěma branami se tlačily tisíce

netrpělivých lidí. Ke zpoždění došlo kvůli tomu, že se protáhla odpolední zvuková zkouška, které se zúčastnila i Madonna. Lidé si stěžovali, že je o zdržení nikdo neinformoval. Ještě před 19,30 hod se od stanice metra Opatov táhla fronta dlouhá asi 300 metrů a široká 20 metrů. V místě fronty byl nedostatek toalet, což čekající řešili použitím nedalekého

prostoru zarostlého travou a keříky. Stovky lidí si chtěly koupit lístky u pokladen na místě, mnozí to ale kvůli dlouhým frontám vzdali. Podle informací ČT pořadatelé nezvládali situaci v sektorech pro sezení. Důvodem jsou údajně příliš dlouhé a pečlivé kontroly u turniketů.

Česká republika si v pátek 21. srpna připomněla 41 let od invaze pěti armád zemí Varšavské smlouvy. Armády SSSR, Maďarska, Bulharska, Polska a NDR překročily československé hranice těsně před půlnocí 20. srpna 1968 a bez vědomí tehdejších

státních orgánů vpadly na území Československa. V prvním sledu koordinované operace vstoupilo na území ČSSR zhruba 100.000 vojáků, 2.300 tanků a 700 letadel. Moskva naplánovala rychlý zásah, proto tanky přijížděly i ze sousedních lidových demokracií a ještě v noci byla obsazena letiště, na nichž transportní letouny přistávaly s masami vojáků i těžkou technikou. Postupně se okupační vojsko

rozrostlo až na 750.000 vojáků. V souvislosti s pobytem sovětských vojsk na území Československa bylo 290 lidí usmrceno a 577 těžce zraněno. Invaze armád Varšavské smlouvy ukončila tzv. Pražské jaro, tedy pokus československých komunistů o nastolení "socialismu s lidskou tváří". V ČSSR poté začalo dlouhé normalizační období, které ukončil až listopad 1989

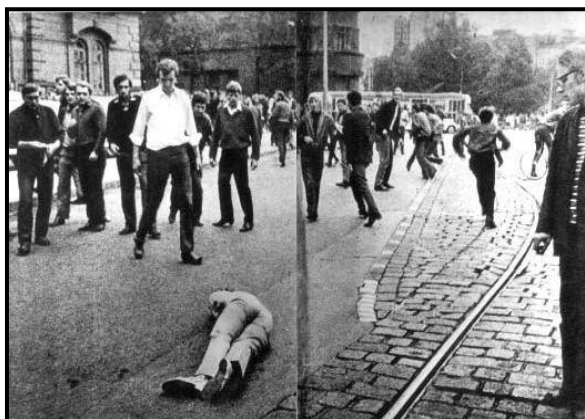
Stejného dne, tedy 21. srpna, si Česká republika připomněla čtyřicet let, které uplynuly od 1. výročí invaze vojsk Varšavské smlouvy. To však již nebylo střetnutí Čechů

s okupanty, bylo to střetnutí Čechů, občanů republiky s komunistickými milicemi. Už od poloviny srpna roku 1969, byly k hlavnímu městu stahovány ozbrojené složky. Vyčleněno bylo kolem 20.000 vojáků, připraveno bylo také 310 tanků a více než 200 obrněných vozidel. V ulicích bylo nasazeno 27.000 příslušníků Lidových milic s ostře nabitými zbraněmi. V den výročí

invaze se protestovalo na pražském Václavském náměstí, odkud byli demonstranti vytlačeni kolem poledne. Lidé se shromažďovali také na náměstí Míru a Tylově náměstí.

Mimo Prahu se demonstrovalo například v Liberci a v Brně. Zákroky proti demonstrantům byly brutální, milicionáři postřelili několik desítek lidí. Ke střelbě do demonstrantů se zakročující pořádkové síly uchýlily v celé řadě případů v Praze a v Brně. V Praze 19., 20. a 21. srpna, v Brně 21. a 22. srpna. V Praze bylo střelnou zbraní raněno celkem 21 civilistů (z toho 3 zemřeli) a jeden voják pohraniční stráže, v Brně 8 civilistů (2 mrtví) a jeden důstojník VB. To byla jedna z mnoha věcí, které dal komunismus světu a speciálně naší republice, včetně dalšího faktu, že ve dnech okolo 21. srpna 1969 zde

nestříleli příslušníci cizích mocností, ale vlastní lidé do vlastních lidí. Počty raněných se uváděly v desítkách, spíše však bylo prokazatelné, že jich byly stovky. Tehdy, po přijetí tzv. pendrekového zákona, viz níže, lékaři záměrně nedělali zápisy do knih provedených ošetření, protože by tím lidi i sebe vystavovali trestnímu stíhání. Ve

dnech kolem prvního výročí invaze bylo zadrženo asi 2500 lidí. Tzv. pendrekový zákon, odhlasovaný 22. srpna 1969, je umožňoval zadržet až na 3 týdny. Oficiálně to bylo zákonné opatření předsednictva Federálního shromáždění ČSSR č. 99/1969 Sb. o některých přechodných opatřeních nutných k upevnění a k ochraně veřejného pořádku. Tvůrci při jeho přípravě využili článek tehdy platné ústavy, podle kterého mohli prezident (Ludvík Svoboda), předseda vlády (Oldřich Černík) a předseda Federálního shromáždění (Alexander Dubček) vydat neodkladné opatření, aniž by muselo vyjít jako zákon. Pendrekový zákon platil do konce roku 1969. Podle jeho paragrafů bylo možné "narušitele socialistického společenského řádu" okamžitě propustit ze zaměstnání nebo vyloučit ze studií.

V pátek 11. září neprošel Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR návrh na zrušení regulačních poplatků u lékaře, které tak zůstanou beze změn a budou je dále platit všichni lidé s výjimkou dětí do 18 let. Návrhy, aby je neplatili senioři či aby se zrušily úplně, v pátek ve Sněmovně neprošly. Levice nedokázala sehnat 101 hlasů, aby přehlasovala zákon, který jí vrátil Senát. Pro zrušení nebo omezení poplatků hlasovali poslanci ČSSD, KSČM. Dohromady dali ale pouze 99 hlasů. Dva hlasy jim tak k přehlasování Senátu a prosazení novely chyběly.

Spojené státy ve čtvrtek 17. září oznámily, že ustoupí od projektu, kterým chtěly rozšířit svůj systém protiraketové obrany do střední Evropy. Součástí rozšíření měl být radar XBR v Brdech a sila s antiraketami v Polsku. Uvedl to ve čtvrtek list Wall Street Journal. V noci to prezident USA Barack Obama oznámil v telefonickém hovoru českému

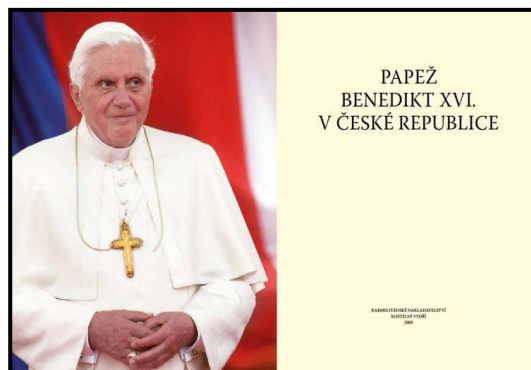

premiérovi Janu Fischerovi. Podle premiéra Barack Obama přislíbil, že nezmění přístup k doprovodným dohodám o vědecké spolupráci s Českem. Odpoledne 17. září dorazila z Varšavy do Prahy delegace USA vedená náměstkyní ministryně zahraničí Ellen Tauscherovou, která zde oznámila podrobnosti o osudu štítu. Předseda ODS Mirek Topolánek, který jménem vlády loni stál u podpisu smluv o výstavbě amerického radaru v Brdech, považuje stažení dohod za gesto ztráty zájmu USA o středoevropský prostor. Naopak změnu postoje Washingtonu vítají komunisté, šéf ČSSD Jiří Paroubek, který to dokonce neváhal nazvat jako vítězství lidu a především aktivisté Ne základnám!

Papež Benedikt XVI. přijel na návštěvu České republiky v sobotu 26. září.

Letadlo s papežem přistálo v 11,18 hod na ruzyňském letišti v Praze. Papeže přivítal prezident Václav Klaus s manželkou. Po dvou krátkých projevech se papež vydal po evropské třídě do centra Prahy. Cesta nezpůsobila žádné dopravní problémy a ani později se nestaly žádné incidenty. Kolona se Svatým otcem dorazila do Karmelitské ulice po dvanácté a byla bouřlivě vítána davem věřících. Lidé zpívali a jásali. Slyšet bylo stejné provolání i ve slovenštině, angličtině, italštině, lidé také provolávali "Aleluja". V Karmelitské ulici bylo také mnoho polských turistů. Na schodech před kostelem Panny Marie Vítězné papeže oficiálně přivítal

pražský primátor Pavel Bém a předal mu jako projev respektu symbolický klíč od města. Hlava katolické církve se následně podepsala do zlaté knihy města. Papež kostel navštívil kvůli pražskému Jezulátku, u kterého se pomodlil a daroval mu zlatou korunku. Ve svém proslovu papež uvedl, že pražské Jezulátko svou dětskou něhou zpřítomňuje boží blízkost a lásku. Pomodlil se proto za děti, které jsou obětí násilí a různých forem zneužívání, ale také za rozvrácené a nevěrné rodiny. Otčenáš pronesl v češtině. Papež při odchodu z

pražský primátor Pavel Bém a předal mu jako projev respektu symbolický klíč od města. Hlava katolické církve se následně podepsala do zlaté knihy města. Papež kostel navštívil kvůli pražskému Jezulátku, u kterého se pomodlil a daroval mu zlatou korunku. Ve svém proslovu papež uvedl, že pražské Jezulátko svou dětskou něhou zpřítomňuje boží blízkost a lásku. Pomodlil se proto za děti, které jsou obětí násilí a různých forem zneužívání, ale také za rozvrácené a nevěrné rodiny. Otčenáš pronesl v češtině. Papež při odchodu z

kostela osobně pozdravil několik věřících, kteří čekali venku. Davy lidí pak lemovaly ulici vedoucí na Újezd, kudy se papež od kostela vydal ve známém bílém voze. V něm seděl spolu s kardinálem Miloslavem Vlkem a kynul lidem, kteří jej zdravili. Prezident Václav Klaus s manželkou Livií se v sobotu odpoledne na Pražském hradě sešli s papežem Benediktem XVI. na soukromé schůzce. Při zhruba půlhodinovém setkání si také vyměnili dary, které si pro sebe připravili. Papež věnoval Klausovi mozaiku zobrazující českého světce svatého Václava. Od českého prezidenta dostal stoličku ke klavíru od firmy Petrof. Oblíbeným způsobem odpočinku Benedikta XVI. je právě hra na klavír. Schůzka, která se odehrála v Habsburském salonu Hradu a měla soukromý charakter.

Na 120 tisíc poutníků se sešlo v neděli 27. září v areálu letiště Brno-Tuřany, kde přivítali papeže Benedikta XVI., který zde od 10 hod sloužil mši svatou. Papež přiletěl před do Brna z Prahy, kde se v sobotu setkal s věřícími i s nejvyššími zástupci českého

státu. Ti se v čele s prezidentem Václavem Klausem zúčastnili i nedělní mše v Brně. Improvizovanému pódiu v Brně – Tuřanech, jehož okolí bylo připraveno pojmout až 150.000 poutníků, vévodila vedle vztyčeného kříže dvanáctimetrová kotva, symbol naděje, o níž papež v kázání mluvil. Naději zmínil při

přivítání papeže též brněnský biskup Vojtěch Cikrle. Poděkoval Benediktu XVI. za naději, kterou přichází upevnit a povzbudit. Bezesporu velmi příjemné okamžiky zažil v Brně i prezident republiky Václav Klaus, který přiletěl na mši s papežem vládním speciálem i s manželkou Livií. Zatímco se papež projížděl mezi poutníky ve voze dokonce i s otevřeným oknem, procházel se prezident na opačné části areálu mezi stovkou tisíc lidí pěšky. Papež Benedikt XVI. se v neděli v podvečer na Pražském hradě setkal se zástupci české akademické obce. V proslovu mimo jiné varoval před myšlenkovým relativismem a tendencí stavět rozum proti víře a

hledání pravdy. Význam akademické komunity vyzdvihl připomenutím, že společenské změny, které přinesl rok 1989 v tehdejší Československu, urychlilo i reformní hnutí

vzešlé z univerzitního prostředí a studentských kruhů. Touha po poznání je podle papeže společná prostředí univerzitnímu i fenoménu víry. Stála i při prvních křesťanských misionářích, kteří položili základy zdejší kultury a ve stejném duchu byl podle papeže veden i jeho předchůdce Klement VI. v roce 1347 k založení Karlovy univerzity.

V pondělí 28. září zakončil papež Benedikt XVI. svou třídenní návštěvu České republiky v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi, městě spjatém s historií Českého státu a především se sv. Václavem. Po návštěvě baziliky sv. Václava sloužil pod širým nebem mši svatou na Proboštské louce. Benedikt XVI. je už třetím papežem, který do Staré

Boleslavi přijel. Oba jeho předchůdci zde ale byli ještě před svým pontifikátem, tedy před převzetím papežského úřadu. Papež Klement VIII. tady roku 1588 navštívil na zámku v Brandýse nad Labem císaře Rudolfa II. a uctít památku svatého Václava při příležitosti slavností milénia přijel do Staré Boleslavi roku

1929 papež Jan XXIII. Po mši se Benedikt XVI. vrátil do Prahy, kde v Arcibiskupském paláci poobědval se všemi českými biskupy. Po 17. hodině pak následovalo rozloučení prezidenta republiky Václava Klause s papežem na ploše ruzyňského letiště. Po 18. hodině pak odstartoval český vládní speciál s papežem Benediktem XVI. na cestu zpět do Říma.

NÁVŠTĚVY PAPEŽE V ČESKÉ REPUBLICE

21.-22. dubna 1990: Jan Pavel II. přiletěl na první návštěvu Československa. Po svém rodném Polsku tak navštívil druhou postkomunistickou zemi. Na pražské Letné kázal několika stům tisícům účastníků v češtině, pak odjel na Velehrad a na Slovensko.

20.-22. května 1995: Svatý otec Jan Pavel II. poprvé v samostatné České republice. Kanonizoval Jana Sarkandra a Zdislavu z Lemberka, proti čemuž protestovali čeští evangelíci. Svatořečení přilákalo čtvrt milionu věřících, papež též žádal o odpuštění křivd, kterých se církev dopustila na českých nekatolicích.

25.-27. dubna 1997: Tisíc let od smrti svatého Vojtěcha, a papež Jan Pavel II. opět v Česku. Vyzval k vyřešení sporů mezi státem a církví o majetek, který církvi zabavili komunisté.

Na 150 lidí vyrazilo ve čtvrtek 1. října z Prahy Vlakem svobody na vzpomínkovou cestu do Německa, která připomíná exodus občanů tehdejší NDR prchajících před komunistickým režimem do západního Německa. Vlak pojedje po stejné trase jako většina vlaků před dvaceti lety s tím rozdílem, že se ve městech bývalého východního Německa zastaví. Pamětníci na zastávkách připomenou přelomové okamžiky, které vedly k pádu berlínské zdi. Na podzim 1989 odjelo 23 vlaků na vytoužený Západ několik tisíc

východních Němců, kteří předtím týdny přebývali na západoněmeckém velvyslanectví v Praze. Většina těchto vlaků jela po stejné cestě jako nynější Vlak svobody.

Po cestě je doprovázely demonstrace nespokojených východních Němců, kteří také chtěli pryč z komunistického režimu. Během celodenní cesty postupně zastaví Vlak svobody, který by měl zachovávat dobový kolorit, v Drážďanech, Freibergu, Saské Kamenici a Plauen, kde budou organizátoři a pamětníci historické cesty prezentovat dobové fotografie nebo diskutovat s mladými lidmi. Cestu vlak zakončí večer v hornobavorském městě Hof.

Dvě české univerzity se umístily mezi prvními 400 z 8000 hodnocených v prestižním žebříčku britských The Times, který byl zveřejněn 9. října. Tradičně nejvýše hodnocená česká univerzita – Univerzita Karlova (UK) – se umístila na 229. místě, ČVUT, České vysoké učení technické obsadilo 394. příčku. Zároveň byl zveřejněn tento žebříček pouze pro technologické univerzity, kde se ČVUT dostalo dokonce na 171. místo, což je zlepšení o více než 50 míst oproti loňskému roku. Podle mezinárodně uznávaných norem a standardů díky tomuto systému v letošním roce vzrostl meziročně výkon ČVUT ve výzkumu o 19 % podle databáze Web of Science, zatímco výkon České republiky jako celku vzrostl o 6 %. Výkon ČVUT ve výzkumu je hodnocen napříč celou univerzitou a motivační bonusy z toho planoucí jsou poukazovány přímo zaměstnancům. Nejlepší profesori takto získají významné posílení svých mezd. „Výsledky letošního

*mezinárodního hodnocení pro The Times Higher Education Supplement považujeme za ocenění výborné práce všech pracovníků a studentů ČVUT. Hodnocení potvrzuje, že ČVUT se důraz na zvyšování kvality výzkumu i výuky na úkor kvantity vyplácí a v mezinárodním srovnání rychle stoupá. Věříme, že by se nám mohlo brzy podařit dostat se do třetí stovky na světě,“ doplňuje prorektor ČVUT Jaroslav Kuba. **Ovšem kronikář považuje takovéto výsledky spíše za tragedii až hrůzu. Vždyť umístit se v čemkoliv na 229.***

nebo 394. místě na světě, to je prostě katastrofa. Nevím tedy, proč pan prorektor ČVUT považuje hodnocení britského listu, které je, samozřejmě jako každé jiné obdobné hodnocení do určité míry subjektivní, za ocenění výborné práce! Osobně bych o tom raději vůbec nemluvil. Pak už tedy máme i vysokoškolské profesory padlé na hlavu, když budou za úspěch považovat umístění se v hodnocení vysokých škol, byť z celého světa, do třetí stovky! Ach jo!

Výsledky zápasů posledního kola 3. kvalifikační skupiny na mistrovství světa ve fotbale, které se uskuteční v roce 2010 v Jižní Africe, definitivně potvrdily neúspěch české reprezentace v tomto klání. Vítězem skupiny se nakonec stala reprezentace Slovenské republiky, přímo postupující na mistrovství světa před Slovinskem, které v boji o postup čeká ještě barážový zápas.

Česká republika skončila po někdy až tragických výkonech bohužel na nepostupovém, třetím místě. K očekávané renesanci českého fotbalu nedošlo ani po změně vedení fotbalového svazu, kdy v jeho čele stanul Ivan Hašek, mnohými očekávaný jako Mesiáš. Celkem logicky nepomohlo ani to, že Ivan Hašek vedl v posledních kvalifikačních zápasech fotbalovou reprezentaci jako hlavní trenér.

Naše výsledky v celé kvalifikaci: 10. září 2008 – Severní Irsko : ČR = 0 : 0, 11. října 2008 – Polsko : ČR = 2 : 1, 15. října 2008 – ČR : Slovinsko = 1 : 0, 19. listopadu 2008 – San Marino : ČR = 0 : 3, 28. března 2009 – Slovinsko : ČR = 0 : 0, 1. dubna 2009 – ČR : Slovensko = 1 : 2, 5. září 2009 – Slovensko : ČR = 2 : 2, 9. září – ČR : San Marino = 7 : 0, 10. října 2009 – ČR : Polsko = 2 : 0, 14. října 2009 = ČR : Severní Irsko = 0 : 0.

Patnáctého října uplynulo 90. let od vzniku generálního štábu české (československé) armády. Vzpomínkové shromáždění k tomuto výročí se konalo na Vítězném náměstí v Praze Dejvicích před budovou generálního štábu. Za nevlídného počasí, padal sníh s deštěm, pronesli před účastníky shromáždění proslovy prezident republiky Václav Klaus, ministr obrany Martin Barták a náčelník generálního štábu Armády ČR, generálporučík Ing. Vlastimil Pícek.

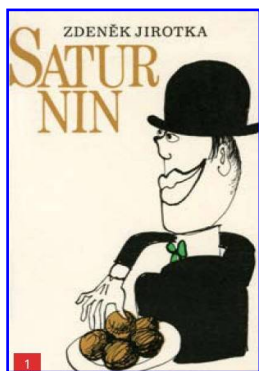
Náčelníci generálního štábu: divizní generál Maurice Pellé (17.12.1919 – 31.12.1920), divizní generál Eugene Mittelhausser (01.01.1921 – 31.12.1925), armádní generál Jan Syrový (01.01.1926 – 21.11.1933), armádní generál Ludvík Krejčí (30.11.1933 – 01.03.1939), brigádní generál Jaroslav Čihák (23.07.1940 – 13.01.1941), brigádní generál Bruno Sklenovský (13.01.1941 – 12.04.1945), armádní generál

Bohumil Boček (12.04.1945 – 01.08.1948), armádní generál Šimon Drgáč (01.08.1948–26.04.1950), armádní generál Jaroslav Procházka (26.04.1950 –31.01.1952), generálplukovník Václav Kratochvíl (31.01.1952 – 28.07.1958), armádní generál Otakar Rytíř (28.07.1958 – 19.04.1968), generálplukovník Karel Rusov (19.04.1968 – 26.11.1979), generálplukovník Miloslav Blahnik (26.11.1979 – 13.10.1987), generálplukovník Miroslav Vacek (13.11.1987 – 27.12.1989), generálporučík Anton Slimák (27.12.1989 – 01.05.1991), generálplukovník Karel Pezl (01.05.1991 – 31.12.1992), generálplukovník Jiří Nekvasil (01.01.1993 – 30.04.1998), armádní generál Jiří Šedivý (01.05.1998 – 30.11.2002), armádní generál Pavel Štefka (01.12.2002 – 28.02.2007), generálporučík Vlastimil Pícek (01.03.2007 - ...)

V pátek 16. října bylo oznámeno, že Česká republika uzavře svá velvyslanectví v Angole, Zimbabwe a v Kolumbii a současně generální konzuláty v Montrealu, Sydney a v Sao Paulu. Důvodem jsou vládní úsporná opatření, v jejichž důsledku se rozpočet ministerstva zahraničí zkrátí asi o 250 až 300 miliónů korun. Diplomacie se snaží racionalizovat svá zastoupení i ve spolupráci se zeměmi Visegrádské čtyřky a dalšími státy našeho regionu. Například by se měla s Rakusany podělit o velké prostory české ambasády v Káhiře a naopak, Vídeň má nabídnout ČR své prostory v černohorské Podgorici. Nově má být otevřena česká ambasáda jen v ázerbájdžánském Baku.

České romány obsadily prvně dvě místa v hlasování o Knihu mého srdce. Stalo se tak v sobotu 17. října v soutěži České televize, kterou jednoznačně vyhrál humoristický román Zdeňka Jirotky Saturnin. Hned za ním se pak umístila klasika od Boženy Němcové Babička. Třetí pak skončil příběh o Malém princí, který napsal Antoine de Saint-Exupéry.

České tituly v hodnocení tak jednoznačně porazily i celosvětově nejčtenější knihy současnosti. Například sedmidílná saga o čarodějném učni Harry Potterovi se umístila na páté pozici. Pořadí: 1) Zdeněk Jirotka „SATURNIN“, 2) Božena Němcová „BABIČKA“, 3) Antoine de Saint-Exupéry „MALÝ PRINC“, 4) Stephenie Meyerová „STMÍVÁNÍ“, J. K. Rowlingová „HARRY POTTER“, 6) Mika Waltari „EGYPTĀN SINUHET“, Astrid Lindgrenová „DĚTI Z BULLERBYNU“, 8) J. R. R. Tolkien „PÁN PRSTENŮ“, Betty MacDonald „CO ŽIVOT DAL A VZAL“, 10) Jaroslav Hašek „OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA“, 11) Jaroslav Foglar „RYCHLÉ ŠÍPY“, 12) Paulo Coelho „ALCHYMIŠTA“.

Dva milióny Čechů je závislých na tabáku. Závislost na tabáku je tedy nejčastější diagnózou v Česku. Čtvrt miliónu českých kuřáků je mladších 18 let. Průměrný věk, kdy člověk vykouří první cigaretu, je v Praze kolem deseti let. Úplný zákaz kouření ve veřejných prostorech by ušetřil ročně v ČR půl miliardy korun, neboť by o 15 procent

klesl počet infarktů. Vyplývá to ze zkušeností zemí, kde již zákaz platí. Jedna hospitalizace člověka s infarktem vyjde v ČR asi na 100 000 korun. Asi 76 procent Čechů si přeje nekuřácké restaurace. Zavedením nekuřáckých prostor klesá spotřeba cigaret asi

o osm až deset procent - kuřáci omezí spotřebu, někteří kouřit přestanou a mladí nezačnou. V Irsku, první evropské zemi se zcela nekuřáckými veřejnými prostory, 96 procent obyvatel považuje zákon za úspěšný a 93 procent za dobrý. Náklady na následky kouření v EU jsou 300 eur na osobu a rok, což pro ČR představuje náklady kolem 80 miliard za rok. Příjem z daní z tabákových výrobků je asi 35 miliard korun ročně. Podle expertů v ČR denně zemře na následky nemocí z kouření 50 až 60 lidí. Polovina kuřáků prožije v porovnání s nekuřáky život o 15 let kratší. Kuřáctví v Evropské unii každoročně způsobuje více než 650.000 úmrtí.

Do Prahy přiletěl ve čtvrtek 22. října večer z Rumunska americký viceprezident Joe Biden, který následující den ujistil vládu o tom, že na česko-amerických vztazích se nic nemění, a to i přesto, že USA ustoupily od záměru vystavět v Brdech radarovou základnu. Na letišti v pražské Ruzyni viceprezidenta za standardních bezpečnostních opatřeních přivítali premiér Jan Fischer a prezidentův kancléř Jiří Weigl. Českou vládu zajímal nový plán Spojených států, spočívající v upraveném záměru vystavět protiraketový deštník ve střední Evropě. Joe Bidena v pátek přivítali v pražské rezidenci amerického velvyslance prezident Václav Klaus, premiér Jan Fischer a další zástupci politiky stejně jako obchodníci. Biden v Praze též hovořil o otázkách amerického podílu na české energetice, zejména o zájmu společnosti Westinghouse účastnit se dostavby jaderné elektrárny Temelín. Kromě toho americký viceprezident také zjišťoval, zda by česká armáda v budoucnu neměla zájem o nákup amerických stíhaček.

V neděli 25. října ve tři hodiny ráno střeoevropského času si Evropané posunuli hodiny o 60 minut nazpět. Již tradičně se tak změnil letní čas na zimní a Evropa se vrátila ke svému astronomickému času. Přejít na letní čas má řadu odpůrců. Jejich nejčastějším argumentem je, že časový posun působí mnoha lidem zdravotní potíže.

Rakouští odborníci zjistili, že po této změně stoupne počet nehod i sebevražd. Čeští psychiatři ale tvrdí, že přechod na letní čas naprosté většině lidí nevadí. Přeladění tzv. vnitřních hodin u nich trvá, jak uvádějí, jen několik dní.

V českých zemích byl letní čas zaveden poprvé v době první světové války v letech 1915 a 1916. Vrátil se opět za druhé světové války v roce 1940 a trval až do roku 1949. Potřetí si Češi začali každoročně posouvat hodinky v roce 1979, a to v důsledku ropné krize a energetických problémů (ve státech EU byl již od roku 1976). Až do roku 1995 trval letní čas šest měsíců, od roku 1996 se Česko připojilo ke zvyklostem Evropské unie a časový posun trvá sedm měsíců, tedy do konce října.

Na pražském Vítkově se v neděli 25. října slavnostně otevřel Národní památník.

Historický objekt opravilo Národní muzeum za částku 321 miliónů korun. Památník bude sloužit jako muzeum českých a československých moderních dějin, konat se zde budou i další kulturní akce. Slavnostního aktu se zúčastnila řada osobností včetně prezidenta Václava Klause. Při opravách byla na objektu památku vybudována terasa s výhledem na celou Prahu, vznikl také zasklený podchod před vstupem k Hrobu Neznámého vojína.

Památník vznikl ve 30. letech 20. století jako připomínka vzniku Československa a hrdinství legionářů z první světové války. V jeho prostorách například zasedal parlament, později sloužil jako mauzoleum komunistických předáků. Jejich ostatky byly po roce 1989 předány příbuzným nebo uloženy do hromadného hrobu na Olšanech. Vedení Národního muzea chce, aby se památník stal nejen „tichým symbolem státnosti“, ale také moderním muzeem. Zřízena zde proto byla stálá výstava s

názvem *Křižovatky české a československé státnosti*. Kromě stálé expozice se zde budou konat i krátkodobé výstavy, Národní muzeum zde například představí Hradní fotoarchiv 1918 - 1933 se snímky prezidenta Masaryka. Rekonstrukce památníku nedělním slavnostním otevřením neskončila. Upraven bude i Hrob neznámého vojína, který je pod sochou Jana Žižky. Na jaře do něj budou uloženy, vedle neznámého bojovníka od Dukly, také ostatky vojáka od ukrajinského Zborova, letoun jeho ostatky přivezl do Prahy v pátek. Za 30 miliónů korun bude opravena i jezdecká socha Žižky.

26. října zemřel v Praze ve věku 77 let spisovatel Miroslav Švandrlík. Stručný životopis. Narodil se v Praze roku 1932. Po skončení základní školy a dvou letech studia hudební školy, studoval další dva roky na DAMU, nejprve herectví, po půlroce přešel na režii. Následný přestup na FAMU se mu nezdařil a proto nastoupil jako asistent režie u

Vesnického divadla v Praze. Po návratu z vojenské služby (u pomocného technického praporu PTP sloužil 26 měsíců), pracoval půl roku jako vychovatel korejských dětí. Od té doby se věnuje psaní. Největší oblibu si Miroslav Švandrlík získal knihou „Černí baroni aneb jak jsme válčili za Čepičky“, v níž na základě vlastních zkušeností líčí osudy příslušníků PTP v 50. letech 20. století. Román byl po prvním vydání v roce 1968 komunistickou normalizační mocí zakázán a tak druhého, doplněného vydání, se „Černí baroni“ dočkali až v roce 1990. Román byl zfilmován a na jeho základě vznikl i televizní seriál. Obliba „Černých baronů“ mezi čtenáři bez rozdílu věku i vzdělání s postupem času vůbec neklesá a Miroslav Švandrlík se tak především díky nim zařadil mezi českou humoristickou klasiku.

Před šedesáti lety Československu začal vyrábět penicilin, jehož léčivé účinky objevil v roce 1928 britský mikrobiolog Alexander Fleming. Čistý penicilin získali až v roce 1940 patolog Howard Walter Florey a chemik Ernst Boris Chain. Výroba tohoto léku byla v u nás zahájena před 60 lety, 26. října 1949, v Roztokách u Prahy. Hlavní roli ve vývoji penicilinu v Česku sehrála farmaceutická firma Benjamin Fragner v Dolních Měcholupech, kde se skupině českých vědců podařilo ve válečných podmínkách izolovat pod označením Mykoin BF 510 první český penicilin. Po druhé světové válce se v Československu začalo jednat o regulérní výrobě penicilinu. Tohoto úkolu se ujala skupina vědců v čele s Milošem Heroldem, Zdeňkem Kabátkem a Ivanem Málkem, kteří za podpory Správy OSN pro pomoc a obnovu (UNRRA) odjeli za praxí do Spojených států a do kanadského Toronta. Vláda se také s UNRRA dohodla, že tato

organizace vybaví novou továrnu pro budoucí výrobu penicilinu. Vývoj výroby penicilinu nezastavily ani změny politických poměrů v Československu a na jaře 1949 byly vyrobeny první zkušební vzorky léku. V říjnu byla potom za velké slávy i účasti tehdejších komunistických špiček odstartována regulérní výroba.

Ve středu 28. října zahájili nejvyšší státní představitelé v čele s prezidentem Václavem Klausem a premiérem Janem Fischerem vzpomínkové akce k 91. výročí

vzniku samostatného Československa. Dopoledne položili věnce u Národního památníku na Vítkově. Pietní akce se zúčastnili také předsedové obou komor parlamentu Přemysl Sobotka a Miloslav Vlček, ministr obrany Martin Barták, pražský primátor Pavel Bém, další politici, zástupci politických vězňů a váleční veteráni. Prezident po krátkém pietním aktu odjel na Pražský hrad, kde večer ve Španělském

sále udělil státní vyznamenání. Řády a medaile propůjčil či udělil 23 významným osobnostem z nejrůznějších oborů. Děje se tak každoročně v den státního svátku vzniku Československa.

Řád Bílého lva I. třídy vojenské skupiny

Otakar Černý - za zásluhy o obranu a bezpečnost státu a vynikající bojovou činnost

Řád Bílého lva III. třídy vojenské skupiny

Imrich Gablech - za zásluhy o obranu a bezpečnost státu a vynikající bojovou činnost

Řád Tomáše Garrigua Masaryka I. třídy

Anděla Dvořáková - za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie a lidská práva

Řád Tomáše Garrigua Masaryka II. třídy

František Šedivý - za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie a lidská práva

Řád Tomáše Garrigua Masaryka III. třídy

Josefína Napravilová - za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie, humanity a lidská práva

Josef Veselý - za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie a lidská práva

Řád Tomáše Garrigua Masaryka IV. třídy

Pavel Žák - za zásluhy o rozvoj humanity a lidská práva

Medaile Za hrdinství

Boleslav Staněk - za hrdinství při záchraně lidských životů a značných materiálních hodnot

Medaili Za zásluhy I. stupně

Karel Gott - za zásluhy o stát v oblasti umění

Helga Hošková - Weissová - za zásluhy o stát v oblasti kultury, umění a výchovy

Eva Pilarová - za zásluhy o stát v oblasti umění

Medaili Za zásluhy II. stupně

Michael Aschermann - za zásluhy o stát v oblasti vědy

Vladimír Bartoš - za zásluhy o stát v oblasti věd

Zdeněk Ceplecha - za zásluhy o stát v oblasti vědy

Květuše Hyršlová - za zásluhy o stát v oblasti kultury

Zdeněk Kovařík - za zásluhy o stát v oblasti výchovy, bezpečnosti státu a občanů

Jiří Krupička - za zásluhy o stát v oblasti vědy

Petr Mandl - za zásluhy o stát v oblasti vědy

Josef Musil - za zásluhy o stát v oblasti sportu

Miloslav Neraď - za zásluhy o stát

Václav Smetana - za zásluhy o stát v oblasti vědy, výchovy a školství

Ivan Steiger - za zásluhy o stát v oblasti kultury

Josef Váňa - za zásluhy o stát v oblasti sportu

Když ne za skandální, tedy určitě za diskuzní lze považovat prezidentovo rozhodnutí, udělit medaile za zásluhy někdejšími ochotným přísluhovačům minulého režimu, zpěvákům, Karlu Gottovi a Evě Pilarové. Ti byli, mimo jiné, již v 70. a 80. letech minulého století vyznamenáni komunistickými tituly národní umělec respektive zasloužilá umělkyně.

Legendární pražské Divadlo Semafor oslavilo 30. října padesáté výročí svého

založení galakonzertem ve Smetanově síni Obecního domu. K půlstoletí přišly popřát známé hvězdy semaforové éry Karel Štědrý, Pavlína Filipovská, Karel Gott nebo Eva Pilarová. Na dvou vyprodaných představeních zazněly šlágry jako *Pramínek vlasů* nebo *Včera neděle byla* v doprovodu Českého národního symfonického orchestru. Program složený ze scének a písniček uváděl Jiří Suchý s Jitkou Molavcovou, vystoupili i současní členové semaforového souboru. Galavečer začal vzpomínkou na zesnulé členy Semaforu,

v retrospektivě nechyběl Jiří Šlitř, Jiří Grossman, Miroslav Horníček nebo Waldemar Matuška. "K smíchu toto představení trochu je a trochu není, záleží teď velectění na vašem rozhodnutí," zahájil pak Karel Štědrý představení stejně, jako to udělal při první semaforové premiéře před padesáti lety. Prvním hitem této populární pražské scény se stala píseň *Včera neděle byla* v podání tehdy osmnáctileté Pavlíny Filipovské. Chybět nemohla ani nejznámější semaforová dvojice Jonáš a Melicharová, se kterou slaví

Suchý s Molavcovou úspěch už téměř pětadvacet let. Vtipy o slečně v parku a klečícím pianu rozesmály publikum i dnes. Melodie Ferdinanda Havlíka, jednoho ze zakladatelů Semaforu, představili současní členové souboru. Název SE.MA.FOR., tedy Sedm malých forem, vymyslel pro divadlo Suchý, který měl původně v plánu věnovat se co nejširšímu spektru žánrů včetně pantomimy či loutkového divadla. Sedm forem se ale během prvních dvou sezón smrsklo na formy dvě, a to hudební divadlo a jazzové koncerty. Prvním představením divadla Semafor byla hra *Člověk z půdy*. Premiéru měla 30. října 1959 v ulici *Ve Smečkách*, kde nyní hraje Činoherní klub. Semafor se od té doby mnohokrát stěhoval, poslední čtyři roky sídlí v pražských Dejvicích. Jejich poslední premiérou byla v úvodu sezony nová verze muzikálu *Kytice*. Tato inscenace dosáhla začátkem 70. let 600 repríz. Začátkem příštího roku bude mít premiéru pásmo nazvané *Uteklo to jako H₂O* složené z nejlepších scének historie tohoto divadla.

Před 130 lety, 31. října 1879, se v Praze na Zlíchově narodil český herec, písničkář, textař, skladatel, spisovatel, scénárista, režisér, ale hlavně jeden z největších českých vlastenců, Karel Hašler. Oba jeho rodiče pracovali ve smíchovských sklárnách. Původně se na popud otce vyučil rukavičkářem, ale v tomto řemesle nespatořoval svou budoucnost a velmi brzy po získání výučního listu utekl k divadlu. Nejdříve vystupoval v kočovných divadelních společnostech, v roce 1901 v Brně a o rok později v Lublani. V letech 1903 až 1915 byl členem Národního divadla v Praze, zároveň však účinkoval i v různých kabaretech a varieté. Po vzniku ČSR založil v Praze velkou revue po vzoru pařížských, která však měla jen dočasný úspěch. Písničky začal skládat již před první světovou válkou pod vlivem svého švagra Rudolfa Frimla. Jeho písně se rychle staly velmi populárními nejen pro výrazný patriotický obsah a lásku k Praze, ale také kvůli krásným melodiím a velmi často štiplavému obsahu na úkor politiků. V tomto duchu pokračoval i

po vzniku nové republiky. Mnohdy mu prý stačil jeden den, aby o nějakém dalším skandálu složil a nazpíval novou píseň a brzy si ji zpívala celá Praha. Popularita jeho písni stoupala zároveň s tím, jak se ze západu blížila hrozba nacistické okupace a války.

Jeho popularita a velké úspěchy ho samozřejmě zavedly k bohémskému stylu života, který také vedl k rozchodu z jeho manželkou Zdenou. Roku 1932 hrál ve filmu *Písničkář*, který sám napsal jako svoji biografii. Odtud také pochází jeho nejznámější šlágr „*Ta naše písnička česká*“. Za druhé světové války pořádal pro lidi písňové večery burcující protiněmecké pocity a odpor proti okupantům. Ale gestapo to nenechalo jen tak být. Přijeli si pro něj na natáčení exteriérů pro film *Městečko na dlani*, tři dny byl vyslýchán a pak propuštěn s tím, aby přestal brojit. Ale nepřestal a své písničky zpíval dál. Za několik dní, 2. září 1941, si pro něj přišli podruhé a opět na natáčení filmu *Městečka na dlani*. Tentokrát

jej však gestapo již nepropustilo. Po mnoha krutých výsleších byl v půlce října odvezen do koncentračního tábora Mauthausen, kde v prosinci na následky zkopání na pověstných schodech zemřel. Podle jiné verze byl přivázán k umyvadlu v mučírně a tak dlouho poléván studenou vodou až zemřel. Z jeho písniček se jich mnoho zachovalo až do dnešních dnů, a jak kronikář věří, zachovají se navždy. Za všechny např. "Po starých zámeckých schodech", "Kampak na nás, bolševici", "Pětatřicátníci", "Dopis ze zákopů", "Čí je Praha? Naše!", "Ta naše písnička česká" a mnoho dalších. Toto je údajně jeho poslední text, který složil ještě v koncentráku:

"Hlava mi klesá uprostřed boje,
dech poslední patří jen vám,
vy Čechy krásné, vy Čechy krásné,
ty Praho moje! Budete žít, já umírám ..."

Při příležitosti 130. výročí narození Karla Hašlera, byl na Starých zámeckých schodech v Praze odhalen jeho pomník od akademického sochaře Stanislava Hanzíka.

Při psaní bylo použito údajů z Česko – Slovenské filmové databáze.

Datovou schránku si před povinným termínem samo aktivovalo 29 procent firem a 53 procent orgánů veřejné moci. Ostatním subjektům, které schránku musí od 1. listopadu používat, byla aktivována automaticky. Ze 7.564 orgánů veřejné moci si schránku samo aktivovalo 4043 těchto institucí, což je 53 procent. Z počtu 342.115 právnických osob si aktivovalo schránku pouze 29 procent, 71 procent muselo být aktivováno automaticky. Datové schránky, tedy elektronická úložiště dat pro doručování dokumentů, musejí od neděle používat všechny úřady, státní instituce a společnosti zapsané v obchodním rejstříku. Systém nahradí papírovou komunikaci úřadů a firem.

Hospodaření pořadatelů lyžařského mistrovství světa v Liberci skončilo se ztrátou 81,298 miliónu korun. Konečný výsledek účetnictví šampionátu potvrdil právník Ivan Brambaški, kterého prezidentka organizačního výboru Kateřina Neumannová v červnu pověřila účetní a právní likvidací mistrovství. Správnost čísel už ověřil auditor.

Likvidátor občanského sdružení nyní čeká, jak bude na předložená čísla reagovat vláda Jana Fischera. Pokud se za dluh nezaručí, bude podán návrh na insolvenční řízení. Řada věřitelů se domáhá zaplacení svých pohledávek u soudu, mezi jinými podala žalobu Technická univerzita v Liberci nebo Český hydrometeorologický ústav. Stát věnoval spolu s městem Liberec a Libereckým krajem na pořádání únorového šampionátu přes dvě miliardy korun.

Ministerstvo školství podle prověrek Nejvyššího kontrolního úřadu podhodnotilo finanční i organizační náročnost celé akce. Podle kontrol překračovalo dotace schválené vládou na zajištění mistrovství, jednotlivé projekty nebyly dostatečně připraveny, a při jejich realizaci se proto musel navyšovat rozpočet. Ministerstvo pochybení uznalo. Zároveň však upozornilo, že problém se táhne už od roku 2005, kdy vláda rozhodla o podpoře šampionátu.

Česká republika si v úterý 17. listopadu připomněla 20. výročí tzv. sametové revoluce z roku 1989, která znamenala počátek pádu totalitního komunistického režimu v tehdejší Československu. Na podzim 1989 kulminovala řadu měsíců vedená "pouliční válka" obyvatel Prahy s pořádkovými jednotkami SNB, které se snažily demonstracím zabránit. Po lednovém "Palachově týdnu" a protestech při výročí srpnové okupace roku 1968 patřila k největším demonstracím u příležitosti státního svátku 28. října. V této

napjaté atmosféře se uskutečnila plánovaná a povolená manifestace k 50. výročí 17. listopadu. Odkaz tohoto výročí si 17. listopadu 1989 připomnělo na 15.000 mladých lidí před budovou Patologického ústavu na Albertově, odkud byl v roce 1939 vypraven pohřební průvod s ostatky Jana Opletala. Pietní průvod měl směřovat po historické trase

do středu Prahy. Aby však akce mohla být povolena, musel být za cíl určen vyšehradský Slavín a hrob Karla Hynka Máchy. Průběh shromáždění nabyl zjevně protirežimního charakteru. Přesto oficiální průvod, jehož se zúčastnili i akademičtí hodnostáři, pedagogové a pamětníci historických událostí, skončil na Vyšehradě zpěvem hymny, položením květin a zapálením

množství svíček. Tisíce účastníků studentského shromáždění se pak i přes zákaz vydaly směrem do centra Prahy původně zamýšlenou trasou. Čelo nyní již nepovolené demonstrace poprvé zastavili příslušníci SNB ve Vyšehradské ulici. Bočními ulicemi se demonstranti dostali na nábřeží a podél Vltavy postupovali do centra. Postupně se k nim přidávali další občané. I přes skandování obsahově ostrých hesel si demonstrace zachovávala vcelku pietní ráz. Mnohatisícový průvod na Václavské náměstí však

nedorazil. Kolem osmé hodiny večer kordony pořádkových jednotek SNB demonstranty neprodyšně uzavřely v prostoru Národní třídy mezi křižovatkou ulice Na Perštýně a křižovatkou s ulicemi Voršilská a Karoliny Světlé. Studenti se stále chovali ukázněně, někteří si sedali na zem a skandovanými hesly „Vy nás máte chránit“, „Máme holé

ruce“ i jinými projevy dávali příslušníkům SNB najevo, že vůči nim nehodlají vystupovat agresivně. Někteří účastníci částečně volným průchodem Mikulandskou ulicí prostor opustili, ale ve 20,18 hod již odchod nebyl možný. Zmenšený dav demonstrantů byl dále

stlačen a zhruba po 20,25 hod se začalo násilí ze strany zasahujících jednotek stupňovat. Příslušníci podnikali výpady proti jednotlivým osobám. V kordonu u Mikulandské ulice byly vytvořeny propustě lemované „uličkami“ příslušníků, kde byli odcházející demonstranti brutálně napadáni a bití. Zbylí účastníci byli postupně natlačeni k „uličkám“ a demonstrace byla ve 21,10 hod rozehnána. Při akci zasahovalo téměř 1600 příslušníků SNB. Na místě zásahu se poté stále shromažďovali občané a v celkové psychóze se začaly objevovat i úvahy o tom, že si zákrok vyžádal i lidské oběti. Zpráva o údajné smrti studenta Šmída, která se 18. listopadu rozšířila, byla však záhy vyvrácena. Při zásahu bylo podle zprávy komise někdejšího Federálního shromáždění ze dne 9. května 1990 zraněno 561 osob, Nezávislá komise zdravotníků OF ve své závěrečné zprávě uvedla 568 zraněných osob (434 mužů a 134 žen, z toho 24 bylo hospitalizováno). Zákrok považovali demonstranti i ostatní občané za úmyslnou a adresnou odpověď moci na

pokusy o prosazení dialogu ve společnosti. Valící se lavinou občanské nespokojenosti s totalitní mocí se stala stávkou, kterou rozhořčení studenti vyhlásili. 18. listopadu. Ke stávce studentů se jako první ještě téhož dne připojili divadelní stávkou pražští herci. 19. listopadu bylo v Praze založeno Občanské fórum, o den později v Bratislavě

Veřejnost proti násilí – občanská hnutí, která rozhodující měrou přispěla k pádu komunistického režimu. K demonstracím se postupně připojily všechny vrstvy obyvatelstva. Po celý následující týden se nejprve v Praze, pak v dalších městech, i na Slovensku, konala masová shromáždění občanů, na kterých byly vyslovovány požadavky politických reforem a urychlení procesu demokratizace. Největší z nich byla 25. a 26. listopadu na Letenské pláni v Praze za účasti asi 700.000 lidí. Jakýmsi všeobecným referendem, v němž občané vyslovili podporu požadavkům studentů a OF na radikální změny, především na zrušení článku o vedoucí úloze KSC v ústavě, na odstoupení zkompromitovaných představitelů KSC a vlády, na vyšetření zásahu 17. listopadu a

vypsání svobodných voleb, byla dvouhodinová generální stávka 27. listopadu. Události pak začaly nabírat velmi rychlý spád. Nové demokratické síly si vynutily rekonstrukci federální vlády a odstoupení Gustáva Husáka z funkce prezidenta. Jejich vítězství nad rozpadajícím se komunistickým režimem pak potvrdila volba nového prezidenta republiky, jímž se stal 29. prosince Václav Havel. Tímto datem byla rovněž ukončena stávka studentů. Občanské a politické síly začaly vytvářet novou společnost na demokratických a pluralitních základech.

Emotivně vypjatá atmosféra panovala v úterý dopoledne 17. listopadu 2009 na Národní třídě v Praze, když tam prezident Václav Klaus kladl květiny. Část lidí na něj pískala, zatímco jeho příznivci skandovali *At' žije Klaus*. Květiny na Národní položili i bývalý prezident Václav Havel, premiér Jan Fischer a pražský primátor Pavel Bém, předseda ODS Mirek Topolánek a šéf ČSSD Jiří Paroubek. V davu přihlížejících byly vidět vlajky EU, mnohým přítomným vadila současná prezidentova politika a jeho snaha

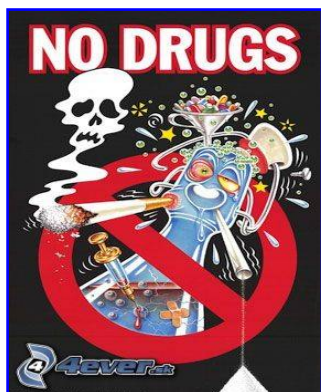
zabránit přijetí Lisabonské smlouvy. „Já bych neřekl, že to bylo ostré. Já jsem byl velmi překvapen, že drtivá většina lidí byla na mé straně,“ řekl Klaus po incidentu. „Tato chvíle je vždy sporem, ale místo abychom se radovali, tak mnozí jsou nespokojeni. Doporučoval bych, aby se lidé více radovali ... To co se tu

odehrává, je přirozený jev demokracie. Je tady možné vykřikovat na prezidenta, premiéra a na kohokoli a nezasahuje tady nikdo, to je přece neskutečné vítězství,“ dodal Václav Klaus. Prezident už předtím přednesl projev u Hlávkovy koleje, ve kterém připomínal smrt studenta Jana Opletala v roce 1939. V projevu označil obě výročí za "dva nejdůležitější 17. listopady 20. století". Zdůraznil, že studentský pochod v roce 1989, který smrt Opletala za nacistické okupace připomínal, přímo vedl ke konci komunistického režimu.

Počet lidí závislých na nelegálních drogách zůstal ve srovnání se situací před 20 lety téměř stejný. Zatímco koncem 80. let se odhadoval počet narkomanů odhadoval na 25 až 30 tisíc, v současnosti je počet závislých zhruba 30 tisíc. V období komunismu byla paleta užívaných drog podobná tomu, co se užívá dnes. Zatímco na Západě byly v kurzu komerčně prodávané drogy, v Česku se zneužívaly léky. Typickým opiátem 80. let 20. století byl braun, podomácku vyrobená směs z kodeinu. V polovině 90. let se začal

masivně šířit heroin. Ještě v roce 1994 se uvádělo, že v ČR je 43 uživatelů heroinu, na konci 90. let se jejich počet odhadoval už na 10 000. Současně se měnil systém služeb pro závislé. V polovině 90. let existovalo jen několik neziskových organizací poskytujících služby narkomanům, dnes jsou jich desítky. Komplexní typ péče poskytuje nyní jen několik

ordinací, v pokrytí jsou velké regionální rozdíly. Dnes existuje asi 15 terapeutických komunit a 18 programů následné péče, které poskytují narkomanům po léčbě pomoc třeba při hledání zaměstnání. Z registru žádostí o léčbu, jenž existuje od roku 1995, vyplývá, že uživatelé nastupující léčbu stárnou. Roku 2000 byla zavedena substituční léčba, s tím také rostl počet zařízení poskytujících tento typ léčby i počet uživatelů substituce. Nyní je v Česku podle odhadů z asi 11.000 uživatelů opiátů přes 4.000 takzvaně v substituci. V ČR stabilně roste počet vyměňovaných stříkaček. V posledních dvou letech bylo distribuováno 4,5 milionu stříkaček v rámci asi 100 výměnných programů, kterých se účastní asi 70 procent všech injekčních uživatelů drog.

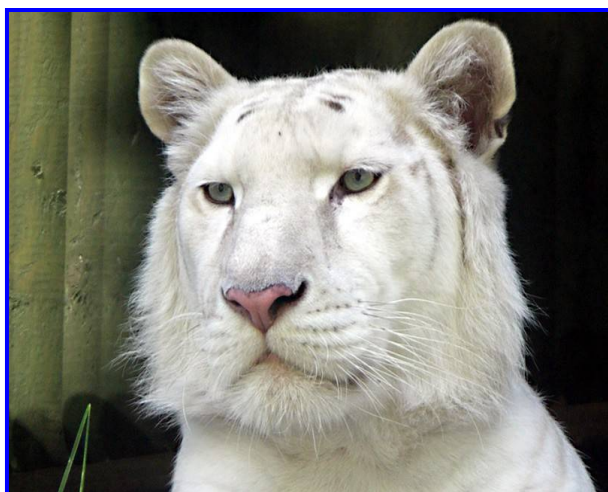
Rozvody začínají ve výsledku ruinit stále více lidí. Dělí si totiž nejen majetek, ale i dluhy, které v obyvatelstvu raketově rostou. Počet rozvodů, až na výjimečný mírný pokles v letech 1999 a 2000, je stabilně vysoký. Jak vyplývá ze statistik ČSÚ, jde o více než 30 tisíc rozvodů ročně, a to i přesto, že počet sňatků klesá – zatímco v roce 1990 uzavřelo manželství 90 tisíc párů, loni to již bylo jen něco přes 50 tisíc. Rozvodem končí polovina z původně uzavřených manželství.

Nejčastěji se lidé rozvádějí ve třetím a čtvrtém roce manželství. Zároveň však prudce vzrůstá zadluženost obyvatelstva, které se tak logicky výrazněji promítá do složitých ekonomických řešení rozpadajících se manželství. Hypotéky má podle České národní banky 10 až 15 % domácností. Čtvrtina rodin je zatížena splátkami spotřebitelských úvěrů, přičemž mnohé mají na krku více typů dluhů najednou. Zatímco kolem roku 2003 dosahovaly bankovní úvěry obyvatelstva na nemovitosti kolem sta miliard, loni to již bylo 600 miliard plus dalších přibližně 200 miliard spotřebitelské úvěry od bank i nebankovních subjektů. V současnosti se celková míra zadluženosti obyvatel Česka pohybuje kolem 900 miliard korun. To je podle ČNB stále méně, než činí průměr řady zemí EU, a odborníci proto

očekávají další vzestup zadluženosti obyvatel mimo jiné i v důsledků dopadů krize. Růst hypoték sice zpomalil, nikoliv však spotřebitelských úvěrů, o nichž stát nemá prakticky žádný přehled, protože je kromě bank může poskytovat prakticky kdokoliv.

Vzácná samice bílého tygra Isabella, přišla ve čtvrtek 19. listopadu ráno v liberecké zoo o život. Při rutinním vypouštění šelem z ubikací do vnějších výběhů pronikli samec a samice lva do venkovní expozice, kterou sedmnáctiletá tygřice v tu chvíli obývala. Lvi Isabellu smrtelně zranili. Isabella pod Ještěd přicestovala jako dvouletá v roce 1994 ze zoo Eskilstuna ve Švédsku se svým dvojčetem Columbem. Po výměně samců v roce 1999

Isabella porodila v roce 2002 trojčata Artemis, Afroditu a Achilla. Zoo Liberec nyní ještě chová samce Parise a samici Suryu Báru. Lvi Sultán (14 let) a Elsa (11 let) pocházejí z dánského zoo Givskud, odkud do Liberce dorazili v roce 2001. Podle mluvčího zahrady, se událost odehrála během pár sekund a nebylo možno jí zabránit ani předejít. Lev Sultán

a lvice Elsa byli následně zahnáni do svého výběhu. Lvi tygřici neroztrhali, ale zardousili ji. Lvi se do výběhu dostali z prostoru tzv. křížovanky, což je prostor se šubry do jednotlivých výběhů ve vnitřní části pavilonu, kam nemají ošetřovatelé v danou chvíli přístup a ani do něho nevidí.

20. kongres ODS, který skončil v neděli 22. listopadu, schválil změny stranických stanov. Podle nových pravidel bude moci výkonná rada na návrh regionální rady zrušit konkrétnímu straníkovi členství. Výkonná rada má z rozhodnutí delegátů pro příští kongres připravit takový klíč pro výběr delegátů, který zohlední výsledky předchozích parlamentních voleb. Je to krok, kterým se občanští demokraté snaží zamezit nabírání tzv. „černých duší“ regionálními organizacemi a delegáti o něm bouřlivě diskutovali. Do nových stanov se tak nakonec nevešel původně připravený návrh, podle kterého měl být počet delegátů na kongresu fixně omezen na pět stovek. Polovina z nich by podle matematického modelu odpovídala počtu voličů v příslušném kraji, druhá polovina

volebnímu výsledku ODS v tomto kraji. Eliminováno tak mělo být odvozování síly regionů na stranických fórech od počtu jejich členů. V reakci na potíže, které ODS měla s vylučováním poslance Vlastimila Tlustého, doplnil kongres stanovy strany tím, že členství zaniká z důvodů závažného porušení povinností na návrh příslušné regionální rady zrušením členství Výkonnou radou ODS. Lhůta pro případný nový vstup do strany je nově stanovena na tři roky.

Předsdou strany TOP 09 se v sobotu 28. listopadu dopoledne stal podle očekávání jediný kandidát Karel Schwarzenberg. Hlasovalo pro něj 163 ze 164 delegátů ustavujícího sněmu TOP 09, oznámil předseda volební komise Pavel Severa. Schwarzenberg poděkoval za vyjádření podpory v tak vysokém procentu. Hlasovali pro

něj všichni delegáti, lze se domnívat, že jediný neodevzdaný hlas patří právě Schwarzenbergovi. Následovala volba prvního místopředsedy strany, kde jako jediný kandidující uspěl Miroslav Kalousek, který rovněž získal jednomyslnou podporu delegátů, když pro něj hlasovalo 166 ze 167 delegátů. Místopředsedy TOP

09 byli na stranickém sněmu podle očekávání zvoleni senátorka Ludmila Müllerová, předseda Mezinárodní obchodní komory ČR Jaromír Drábek, starosta Čeladné Pavol Lukša a náměstek ministryně spravedlnosti Marek Ženíšek.

Karel Schwarzenberg se narodil 10. prosince 1937 v pražské porodnici v Bubenči jako nejstarší syn Karla Schwarzenberga a jeho manželky Antonie. V roce 1948 emigroval s rodiči do Rakouska. V roce 1965 se po smrti strýce Jindřicha (který jej v roce 1960 adoptoval), stal i dědicem majetku krumlovsko-hlubocké větve.

22. dubna 1967 se Karel Schwarzenberg oženil s Terezií povoláním lékařkou, rozenou hraběnkou z Hardeggu V roce 1988 se rozvedli a v srpnu 2008 se znovu vzali. Narodili se jim tři děti, synové Jan Nepomuk Ondřej (1967), Karel Filip (1979) a dcera Anna Karolina (1968). 1985 – 1990: předseda Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva. 17. ledna 1990 – 11. července 1990: předseda rady konzultantů prezidenta ČSFR Václava Havla. 11. července 1990 – 30. června 1991: vedoucí Kanceláře prezidenta ČSFR. 1. července 1991 – 31. července 1992: kancléř prezidenta ČSFR. 1997 - vstoupil do ODA (členem byl až do roku 2007). Od 13. listopadu 2004: senátor za volební obvod Praha 6 (nominace US-DEU). 9. ledna 2007 - 8. května 2009: ministr zahraničních věcí (nominovaný Stranou zelených). 11. června 2009: lídr strany TOP 09. 28. listopadu 2009: předseda TOP 09.

Dvou a půlroční Natálka, která letos v dubnu utrpěla vážné popáleniny při žhářském útoku ve Vítkově (viz výše), bude ve středu 2. prosince propuštěna z nemocnice. Oznámila to matka Natálky, Anna Siváková. Natálka má sice na těle ještě několik centimetrů nezahojené kůže, podle lékařů už ale nic nebrání to mu, aby další léčení probíhalo ambulantní formou. Natálka bude muset do nemocnice docházet dvakrát

až třikrát týdně na další vyšetření. Čeká ji ještě řada dalších plastických operací, které mají upravit vzhled jizev na většině povrchu těla. Lékaři už koncem letošního léta slibovali, že by Natálka mohla být na Vánoce doma. "Tak jsme si to představovali. Konečně budeme moci

opožděně oslavit Natálčiny druhé narozeniny a také Vánoce. Jsem šťastná," dodala Anna Siváková. Natálka utrpěla těžké popáleniny při rasově motivovaném žhářském útoku na dům, ve kterém s rodinou bydlela. Údajné pachatele již policie zadržela a rodina si díky solidaritě okolí mohla pořídit náhradní bydlení.

3. prosince 1909, tedy před sto lety, se v prvním stálém českém kině v pražské Lucerně odehrálo první kinematografické představení v Čechách. Pripomínka historie.

Kino Lucerna je součástí Paláce Lucerna, první pasážní budovy v Praze, postavené Ing.

Václavem Havlem ve spolupráci s pány stavitelem Dobroslavem Hnízdkem a architektem Stanislavem Bechyněm. Celý palác se stavěl téměř patnáct let, v letech 1907 – 1921. Vedle kabaretního sálu vznikl i sál divadelní, který byl posléze upraven na biograf, Bio Lucerna. Původní kinosál byl secesní, dnes má

pseudorokokovou tvář. V roce 1929, kdy už podnik řídili Václav a Miloš Havlovi, zahájila Lucerna jako první kino v Praze éru zvukového filmu. Tzv. na frak dostalo kino po roce 1948, kdy zde během několika desetiletí proběhly několikeré a bohužel i nešetrné úpravy. Od roku 1991 je kino Lucerna v péči manželů Ivana a Dagmar Havlových.

V sobotu 5. prosince skončil v Brně sjezd Strany zelených. Předsedou strany se stal Ondřej Liška, kterého při volbě předsedy podpořilo 170 z 253 delegátů. Porazil tak kritika účasti zelených ve vládě Matěje Stropnického i Jana Linhartu. Čtvrtý kandidát

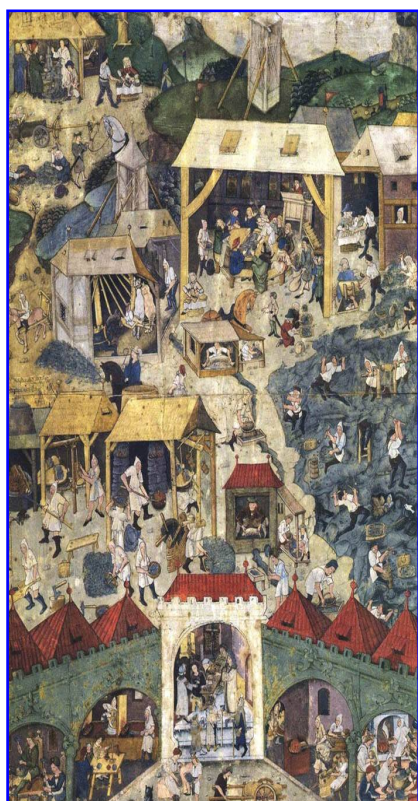
Josef Jadrný z volby odstoupila zároveň oznámil ukončení činnosti frakce Demokratická výzva, kvůli níž bylo vyloučeno několik členů zelených, včetně bývalé ministryně školství Dany Kuchtové. Ondřeje Lišku teď čeká těžký úkol: zkusit zvýšit preference Strany zelených tak, aby nevypadla ze Sněmovny. Voliče chce oslovit silnými

tvářemi na kandidátkách a důrazem na boj s korupcí. Zaujmout voliče, které jeho strana od voleb v roce 2006 poztrácela, chce Liška například i oprášením návrhu na přímou volbu prezidenta a slibem zavedení finančních limitů na volební kampaně. Za priority možné

účasti Strany zelených ve vládě označil, vedle zpřísnění pravidel pro veřejné zakázky a boje proti korupci, také jasnou proevropskou orientaci, udržení komunistů mimo vládu a respekt k menšinám. „Na vládě, která toto respektovat nebude, se podílet nechceme,“ řekl Ondřej Liška, který je také fotografií výše.

Středočeský kraj v úterý 8. prosince získal na aukci v Londýně vzácnou knižní miniaturu z 15. století zobrazující dolování stříbra v Kutné Hoře. Dílo bylo vydraženo v

aukční síni Sotheby's za 612.450 liber neboli zhruba 17,4 mil. Kč. Iluminace zobrazující dolování a zpracování stříbra v tomto hornickém městě je památkou srovnatelnou podle odborníků s fragmentem Dalimilovy kroniky a vznikla v nejvýznamnější české iluminátorské dílně konce 15. století. Od nynějška bude mít své místo ve Středočeské galerii. Katalog aukční síně Sotheby's jako odhadní cenu uvedl 200 tisíc až 300 tisíc liber, tedy 5,8 až 8,7 miliónu korun. Vyvolávací cena se při aukcích většinou stanovuje na dvou třetinách ceny odhadní. Miniatura byla do roku 1920 součástí vídeňské soukromé sbírky, poté byla desítky let nezvěstná a známá pouze z černobílé kopie. Specialista Sotheby's Timothy Bolton řekl, že aukční síň draží miniatury a středověké rukopisy od 18. století. "A toto je

největší miniatura, jakou jsme kdy dražili. Je úžasná," uvedl Bolton. Názory na tuto koupi jsou samozřejmě nejrůznější. Kritici, kterých je většina, poukazují na současnou finanční

krizi a jsou přesvědčení o tom, že peníze měly být v rámci Středočeského kraje vynaloženy na jiné účely, než na nákup obrazu. Mezi zastánce této transakce patří např. Ministerstvo kultury ČR. Důvod je jasný. Stát, potažmo ministerstvo už nemělo na koupi obrazu finanční prostředky. Kronikář není v žádném případě zastáncem hejtmana Davida Ratha. Opak by byl vyjádřením skutečnosti. Tento nákup mu však za zlé nemá. Takovéto věci se mají kupovat když jsou k dostání na trhu a ne v době, až se na ně vyčlení peníze. V takovém případě je věc, která se chce koupit, zpravidla prodaná.

Ve středu 9. prosince v půl deváté večer schválili poslanci státní rozpočet na rok 2010. Přes nesouhlas vlády přidali miliardy na sociální služby, platy úředníků a na platby zemědělcům. Podle premiéra Jana Fischera rozbořily ČSSD a KSČM pozměňovací návrhy úsporný balíček ministra financí Eduarda Janoty, který měl snížit schodek z 230 na 163 miliard. Rozpočet byl schválen poté, co se poslanci ODS nezúčastnili hlasování, aby se stát vyhnul hrozícímu rozpočtovému provizoriu. Rozpočet podpořilo 81 poslanců, a to sociálních demokratů, k nimž se přidalo pět lidovců, čtyři zelení i čtyři nezařazení. Poslanci ODS vytáhli karty z hlasovacího zařízení, což mělo

stejný význam, jako kdyby odešli ze sálu. Snížili tím potřebný počet hlasů pro prosazení rozpočtu na 58. Poslanci hlásící se k TOP 09 hlasovali proti. Výsledkem pozměňovacích návrhů k rozpočtu z dílny levice je dodatečných více než 12 miliard korun, upozornil premiér. Poměr deficitu veřejných rozpočtů k hrubému domácímu produktu se tak dostane na úroveň 5,7 procenta. S návrhy na přesuny peněz nesouhlasila nejen vláda, ale i ODS a TOP 09, které odmítaly rozpočet v takové podobě. „Musím se přiznat, že nevím, kdy naposled jsem měl tolik smíšené pocity,“ řekl Jan Fischer, který dal najevo, že způsob jednání komunistických a sociálně demokratických poslanců zkomplikoval jednání o rozpočtu. Je však spokojen, že nebude rozpočtové provizorium. "Jsem zklamán. Trošku mám pocit marnosti," řekl ministr financí Janota, který oznámil, že už nemá pro své fungování ve vládě přehnané ambice. Janota předpokládá, že rozpočet způsobí velké problémy budoucí vládě na podzim příštího roku. Předseda ODS Mirek Topolánek, který byl na návštěvě v USA, prostřednictvím medií sdělil, že během schvalování rozpočtu byl v kontaktu s vedením poslaneckého klubu ODS.

Od neděle 13. prosince jezdí vlaky v celé Evropě podle nového jízdního řádu. Grafikon měnily také České dráhy. Některé vlaky byly zrušeny či přesunuty do jiných stanic a časů. Celkem vyjede o dvě procenta méně spojů. Ceny většiny jízdenek se nemění. Zásadně se omezilo například přímé spojení Praha - Hradec Králové - Letohrad, méně

rychlíků bude jezdit také na trati Praha - Písek - České Budějovice nebo Turnov - Praha. V regionální dopravě došlo k největší redukci v Královéhradeckém kraji, kde některé lokálky přestaly jezdit. Naopak více možností spojení do hlavního města získají obyvatelé Ostravska, dráhy na tuto trať přidají jednu soupravu Pendolino.

Novinkou je také přímé spojení Praha - Milovice. Na tratě by mělo příští rok vyjet více moderních vlaků City Elefant a zrekonstruovaných motoráků Regionova. Cena jízdenek zůstává v podstatě stejná. Ke změnám došlo pouze u jednodenních síťových jízdenek a levných internetových lístků.

V pondělí 14. prosince rozhodla vláda ČR o limitech pro držení drog. Od 1. ledna 2010 nebude trestným činem držení např. méně než 1,5 gramu heroinu a jednoho gramu kokainu. Povolené množství marihuany pak bude 15 gramů.

DROGA

Konopí, kokainovník, kaktusy obsahující meskalin
Marihuana
Hašiš, pryskyřice z konopí
Houby s halucinogenními účinky
Extáze
LSD
Kokain
Pervitin, metamfetamin, amfetamin
Heroin

POVOLENÉ MNOŽSTVÍ

pět rostlin
patnáct gramů sušiny
pět gramů
čtyřicet kusů hub
čtyři tablety nebo více než 0,4 gramu prášku
pět papírků, tablet, želatin. kapslí, krystalů
jeden gram
dva gramy
jedna a půl gramu

Ve středu 16. prosince bylo z Generálního štábu Armády ČR oznámeno, že k datu 31. prosince 2009 ukončí na vlastní žádost služební poměr v AČR generálmajor Josef Prokš, generálmajor Jiří Halaška a generálmajor Josef Sedlák. Jiří Halaška odešel kvůli skandálu s nošením znaků jednotek SS českými vojáky v Afghánistánu. Generála Prokše ve funkci 1. zástupce náčelníka Generálního štábu vystřídá brigádní generál a velitel Pozemních sil Miroslav Žižka. Generála Halašku na pozici zástupce náčelníka

pozici zástupce náčelníka Generálního štábu nahradí brigádní generál Aleš Opaťa. Generála Sedláka na postu vojenského představitele ČR u NATO v belgickém Monsu

vystřídá brigádní generál Petr Pavel. Vzhledem k tomu, že generálové odejdou na vlastní žádost a nebudou propuštěni, dostanou statisícové odchodné (jejich plat se pohybuje nad 60 tisíc, odchodné může být zhruba desetinásobek podle odsloužených let) a také výsluhový příspěvek, který v jejich případě může přesáhnout i dvacet tisíc korun měsíčně.

(Komparativní, ekvivalentní hodnoty z roku 2009 = průměrná hrubá mzda = 23.598 Kč, průměrná cena 1 kg chleba = cca 19 Kč. Zdroj: Český statistický úřad)

Ve středu 23. prosince 1989, tedy právě před dvaceti lety symbolicky padla železná opona, která nás oddělovala od západní Evropy. Slavné přestřížení ostatních drátů přijel připomenout přímo na místo činu v Nových Domicích u Rozvadova na den přesně bývalý ministr zahraničních věcí Jiří Dienstbier. Jeho tehdejší německý protějšek Hans-Dietrich Genscher se z akce omluvil. „Ještě mám kus toho drátu schovaný, i ty nůžky,“ řekl u pomníčku připomínajícího legendární událost. Nyní dostal na památku další kousek drátu.

Ostatně už před dvaceti lety to byla tak trošku mystifikace. "Asi jim přišlo hloupý, aby papaláši stříhali rezavý dráty, tak kvůli nám postavili nový kousek železné opony. My jsme ale stejně s Genscherem pak šli kousek dál a přestříhli jsme ty skutečný zátaras,“ zavzpomínal si Jiří Dienstbier. Veselých zážitků bylo víc. "Všichni jsme měli skvělou náladu, byla to taková euforická doba. Téhle události napomohla i dobrá režie.

Genscher přišel pěšky s lidmi od Waidhausu, zpátky jsme pak šli s ním. Přes tu zemi nikoho, kolem jen kulometný věže a dráty. Byl to obrovský moment. Sice

symbolický, ale symboly jsou také důležité,“ podotkl senátor Dienstbier a dodal:

„Televizní záběry a fotografie z téhle akce obletěly svět jako důkaz, že rozdělení Evropy doopravdy skončilo.“ Sentimentální vzpomínání podle něj není potřeba. „Ale myslím si, že je třeba si takové věci připomínat. Aby se nezapomnělo na to, že Evropa je svobodná a otevřená, ale že to mu tak vždycky nebylo,“ poznamenal Dienstbier a doplnil: "Musíme se

starat o to, abychom se sjednocovali i nadále v rámci evropské integrace, protože to je pro nás jediná možnost, jak uplatňovat naše zájmy a potřeby. Žádná menší země, ale ani třeba Německo nebo Francie, nemůže být partnerem Ruska a Ameriky, ani Indie, Číny nebo Brazílie, tedy států, jejichž význam bude stále stoupat. Můžeme se uplatnit jenom jako evropská síla.“

Vladislavský sál Pražského hradu byl v pátek 29. prosince 1989 svědkem asi nejabsurdnějšího dějství v dramatu, který provázal pád komunistického režimu v tehdejší Československu. Komunisty ovládané Federální shromáždění (FS) tehdy před zraky milionů televizních diváků jednohlasně zvolilo prezidentem republiky disidenta a "nepřítele socialistického zřízení" Václava Havla, kterému tehdy bylo 53 let. Odstoupení zkompromitovaných politiků bylo jedním z ústředních požadavků opozičního Občanského fóra (OF) hned po 17. listopadu 1989. Čelné místo na tomto seznamu zaujímal i někdejší

generální tajemník komunistické strany a prezident republiky Gustáv Husák, který patřil mezi hlavní symboly normalizačního vývoje po roce 1968. Husák, jehož zdravotní stav té době již nebyl dobrý, překotnému vývoji událostí jen přihlížel a 10. prosince sám abdikoval. O jeho nástupce se rozehrál dramatický zákulisní boj. Hlavní politické síly si totiž uvědomily, že hlava státu může v přechodném období do svobodných voleb sehrát důležitou roli. OF do této funkce navrhlo spisovatele a dramatika Václava Havla, který kandidaturu přijal. „Já samozřejmě prezidentem být nechci. Ale pakliže se situace vyhrotí tak, že v zájmu vlasti bude, abych jím na krátkou chvíli byl, jsem schopen jím být,“ řekl Havel. Kromě něj se v této souvislosti objevovala ještě jména bývalého federálního premiéra Ladislava Adamce a dvou politiků Pražského jara 1968 - Alexandra Dubčeka a Čestmíra Císaře. Svou šanci na to, jak zbrzdit nepříznivý vývoj situace, viděli v prezidentské volbě komunisté. Proto navrhli přímou volbu, která teoreticky mohla zkomplikovat nepříliš známému Havlovi cestu na Hrad. OF to odmítlo, potýkalo se však s problémem, který později popsal tehdejší federální premiér Marián Čalfa: „Občanské fórum nevědělo, jak udělat z Havla prezidenta.“ A právě legislativec Čalfa, který byl ve vládě již před listopadem 1989, pochopil, že má před sebou šanci, jak dokázat svoji loajalitu demokratickým přeměnám v Československu. V pátek 15. prosince

vyzval Havla k schůzce mezi čtyřma očima. Havel později citoval slova, které mu tehdy Čalfa řekl: „Nad tou stranou (KSČ) jsem zlomil hůl. To je beznadějná věc, to jsem prostě odepsal. Jsem připravený jít s demokratickou mocí, dělat, co je zapotřebí, a nést riziko, že mě zastřelí spolu s vámi“. Čalfa Havlovi navrhl spolupráci při prosazení jeho prezidentské kandidatury a zároveň odmítl plán OF, který spočíval v částečné personální obměně Federálního shromáždění a posunutí volby prezidenta až na konec ledna 1990. Havel sice namítal, že parlament plný komunistů jej nezvolí, podle Čalfy však bylo naopak třeba využít stávající parlament, který byl zvyklý odhlasovat vše, co se mu autoritativně

předložil. Výsledkem setkání byla dohoda, podle níž se měl předsedou Federálního shromáždění stát Alexandr Dubček a prezidentem Václav Havel. Při naplnění tohoto scénáře bylo nutno překonat i některé formální překážky. Například Havel se nemohl stát prezidentem, neboť byl

trestaným občanem, začátkem roku 1989 byl odsouzen za účast na lednových demonstracích v rámci tzv. Palachova týdne. Čalfa ale využil svých dočasných prezidentských pravomocí a udělil Havlovi milost. Nejtěžším úkolem však bylo přesvědčit poslance o tom, že by měli zvednout ruku právě pro Havla. Okolnosti jednání Čalfa nikdy přesně nepopsal, pouze naznačil, že nejednal v rukavičkách: „Byl jsem opravdu hodně brutální. Skutečně. Prostě byli poslanci, kterým se muselo domluvit ..... vždyť cítili, že to bude jejich poslední hlasování v parlamentu.“ Jeho metody každopádně vedly k úspěšnému cíli, 29. prosince pro Havla zdvihli ruku všichni přítomní poslanci Federálního shromáždění. Havel se tak stal posledním prezidentem společného státu Čechů a Slováků.

V posledních čtyřech měsících letošního roku byly jedním z nosných témat republikových událostí problémy, které se provalily na právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. Vše začalo plagiátorskou kauzou proděkanů fakulty, Ivana Tomažiče a Milana Kindla, když prvně jmenovaný ve své dizertační práci opsal desítky stran textu z jiných materiálů, čímž vzniklo silné podezření, že tak byl porušen autorský zákon.

Případem plagiátorství se tak začala zabývat i policie. Podnětem pro to bylo trestní oznámení jednoho redaktora z Lidových novin kvůli údajnému porušení autorských práv. Posléze se také přišlo na fakt, že v knihovně fakulty chybí z celkového počtu šedesáti

pěti obhájených dizertačních prací celých třicet pět, mezi kterými byly i práce právníků, kteří měli stejnou advokátní kancelář jako proděkan Milan Kindl. Mezi chybějícími byly i práce prorektora policejní akademie Jana Brázdy, advokáta senátora Jiřího Čunka, Eduarda Bruny a další. V knihovně

nebyla ani magisterská práce kontroverzní chomutovské primátorky Ivany Řápkové. Na tyto události i na tlak studentů fakulty, reagovali svojí rezignací jak děkan právnické fakulty Jaroslav Zachariáš, tak oba již zmínění proděkani Ivan Tomažič a Milan Kindl. Vedením fakulty byl následně pověřen bývalý ministr spravedlnosti ve vládě Mirka Topolánka, Jiří Pospíšil. Ten své místo, děkana právnické fakulty, obhájil i v následujícím výběrovém řízení. Celá věc pak nabrala vysoce skandálních rozměrů, když se např. zjistilo, že vysokoškolský diplom bylo možné na fakultě této univerzity získat i během prázdnin, tedy za pouhé dva měsíce. Předpokladem byla známost a dobré vztahy hlavně

s proděkanem Milanem Kindlem, člověkem, který si svojí vizáží jistě záměrně pěstoval image Karla Marxe, viz foto vpravo. Do celé věci musela samozřejmě vstoupit i akreditační komise Ministerstva školství ČR, vedená Vladimírou Dvořákovou, což znamenalo rozhoření dalších kauz a mnohdy

nechutných sporů. Na konci roku bylo zřejmé, že kromě odchodů řady zaměstnanců, je jméno právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni značně zdiskreditované a že celá situace s udělováním akademických titulů spěje k jejich velké revizi a v oprávněných případech pravděpodobně i k jejich odebrání.

Nejdražšími hosty v ČR byli během loňska jednoznačně papež Benedikt XVI. a americký prezident Barack Obama. Celkové náklady na jejich pobyty dosáhly desítek miliónů korun. V případě papeže se hovoří až o 90 miliónech, u Obamy 53 miliónech. Proti tomu jsou ostatní vrcholné státní návštěvy přijíždějící do České republiky „za hubičku“. Vyplývá to ze zprávy o cestách čtyř nejvyšších ústavních činitelů a o přijetí jejich hostů. Zprávu předložil v pondělí 25. února vládě ČR ministr zahraničí Jan Kohout. Kolik se celkově zaplatilo za dvoudenní pobyt amerického prezidenta Baracka Obamy, se oficiálně nikde neuvádí. Ministerstvo zahraničí píše o předpokládaných nákladech 3,5 miliónu Kč, ze kterých bylo zatím zapláceno jen 704 tisíc korun. V tom ale nejsou výdaje policie a armády za prezidentovu ochranu, které podle dřívějších informací dosáhly nejméně 20 miliónů. Obamův pobyt v Praze, který trval 24 hodin, neznamenal jen výdaje. Podle odborníků na turistický ruch hotely i restaurace hlásily o dvacet procent více hostů, než je v tuto roční dobu obvyklé. Americký prezident, který se pochvalně vyjádřil o Česku, znamenal prý pro ČR velkou reklamu. Obdobný přínos měla i bezkonkurenčně nejdražší

celebrita – papež Benedikt XVI., který strávil v ČR 55 hodin. I v jeho případě lze jen těžko přesně vyčíslit skutečné náklady dohromady. Ministerstvo naplánovalo 10 miliónů, zatím proplatilo faktury za 10,1 miliónu. Dalších pět miliónů měli

vydat samotní věřící. Stará Boleslav zaplatila za opravy silnic a domů, což ocení lidé i pro budoucnost, sedm miliónů. Brno vydalo za uzavírku dálnice, hromadnou dopravu pro poutníky zdarma, za omezení provozu a policejní ochranu kolem 10 miliónů Kč. Středočeský kraj přispěl 20 milióny, Jihomoravský 19 milióny. Ministerstvo zahraničí a Hrad spočítaly své výdaje za dary, dodatečnou ochranu, dopravu, ubytování jeho duchovního doprovodu a prvotní organizaci akce včetně zajišťování místenek na mše, organizaci pohybu věřících a odhady týkající se návštěvnosti a bezpečnosti akce na dalších 10 miliónů Kč. Další milióny pak stála armáda doprava papeže vládní letkou do Brna a zpět do Prahy a poté i do Říma. Bezpečnostní opatření včetně zajištění ochranky pak vyšlo na 10 miliónů korun. Nejvelkorysejším hostitelem z čtyřlístku prezident, premiér, ministři zahraničí a pro evropské záležitosti je Václav Klaus. Například jeden den slovenského prezidenta Ivana Gašparoviče, který v únoru přijel do Prahy na svou poslední

zahraniční návštěvu před obhajobou funkce, vyšel daňové poplatníky místo 293 tisíc na 405 tisíc korun. Když pak Gašparovič s manželkou přijeli koncem srpna do ČR opět, naplánovaná suma skočila na 995 tisíc korun. Nejvýrazněji Hrad překročil

plánovanou sumu při návštěvě tureckého prezidenta Abdullaha Gülla. Místo půl miliónu korun na dvoudenní akci proplatilo ministerstvo zahraničí účty již za 1,1 miliónu. Obdobně dopadla i stejně dlouhá návštěva rakouského prezidenta Heinze Fischera, kde se náklady vyšplhaly ze

700 tisíc na milión. Také návštěva dalšího prezidenta, rumunského Traiana Baseska, vyšla na milión, ačkoli odhady byly původně nižší. Na fotografii jsou prezidenti České a Slovenské republiky, Václav Klaus a Ivan Gašparovič.

Česká ekonomika se nečekaně prudce propadla

Výsledky jsou ještě horší, než se čekalo. Analytici předpovídají, že návrat k růstu bude pomalý a bolestivý

PAVEL CECHL

Praha – Studenou sprchu znamenaly včerejší informace Českého statistického úřadu (ČSÚ). Česká ekonomika se podle nich v posledním čtvrtletí loňského roku propadla o 0,6 a ve srovnání se stejným obdobím roku 2008 dokonce o 4,2 procenta. Za celý loňský rok klesl hrubý domácí produkt (HDP) o 4,3 procenta. Ekonomika tak nedokázala navázat na slibný rozběh, který měla ve druhém a třetím čtvrtletí. Tehdy totiž rostla.

„S tak špatným výsledkem nikdo nepočítal,“ neskryvá své zděšení analytik Vladimír Píkora ze společnosti Next Finance.

„Názor, že ekonomika pokračovala ve čtvrtém čtvrtletí v oživení, byl naprosto rozcupován,“ připojil se k němu hlavní ekonom UniCredit Bank Pavel Sobíšek.

Odborníci totiž očekávali, že maximální meziroční pokles se bude pohybovat mezi -2,5 až -2,8 procenta. V porovnání se třetím čtvrtletím se

čekal růst až o 0,9 procenta. „Ekonomika se vrátila na pokraj recese. K jejímu oficiálnímu prohlášení by nyní stačilo, aby i v dalším čtvrtletí

byl vykázan pokles HDP,“ konstatuje smutně Sobíšek. Důvod poklesu je přitom jednoznačný. Lidé nemají peníze a zřejmě daleko méně než

dříve utrácejí. Podle ČSÚ je totiž pokles zaviněn menším výběrem daně z přidané hodnoty (DPH) a spotřebních daní. „Zatímco situace v průmyslu se ke konci roku začala stabilizovat, pokles se přesunul do odvětví služeb, především obchodu,“ říká analytik Petr Dušek z ČSOB.

Navzdory propadu však většina analytiků svá očekávání do budoucna nemění. Odhady růstu HDP, i když podle nich bude pomalý a bolestivý, pro tento rok se pohybují okolo jednoho procenta.

„Rizika jsou však stále velká,“ varuje Tomáš Volf z finanční skupiny Citifin. Spotřebitelská poptávka, stojící za poklesem, je slabá a není důvod se vzhledem k nezaměstnanosti domnívat, že by v budoucnu výrazněji vzrostla. Ochota lidí utrácet je podle Volve velmi nízká a velkou roli hraje obava o své budoucí příjmy.

Podle Českého statistického úřadu bylo v roce 2009 vybaveno počítačem 54 % českých domácností a internet používalo 56 % jednotlivců starších šestnácti let. K internetu je v republice připojeno 95 % podniků a firem, 71 % obecních úřadů umožňuje občanům přístup k internetu ve svých prostorách a 11 % úřadů nabízelo na území své obce bezplatný bezdrátový internet. Osobními počítači je také vybaveno již 96%

lékařských ordinací. Ve školách připadá 12,7 počítače na sto žáků a z nich je 11,8 počítače připojeno k internetu. Počet aktivních SIM karet stoupl v České republice na 13,5 milionů, což je v přepočtu na sto obyvatel jedna z nejvyšších hodnot v Evropské unii.

Obdobně jako s počítači, zveřejnil Český statistický úřad údaje o finanční situaci mezi občany republiky. Podle těchto informací si Češi za posledních dvacet let naspořili úctyhodnou sumu 1,484 bilionů korun. Na druhé straně se však také zadlužili částkou 939,5 miliardy korun. Pokud bychom naspořenou částku vydělili počtem obyvatel České republiky, vycházelo by tak na jednoho 141.000 Kč, včetně nemluvnat. To by znamenalo,

že by průměrná čtyřčlenná rodina musela mít v bance více jak půl milionu korun, což je pro naprostou většinu jen nedostižná, spíše fantasmagorická představa. Je tedy více než pravděpodobné, že i zde platí to, co u průměrných platů, tj., že více jak dvě třetiny obyvatel na něj nedosáhnou a mohou si o něm nechat jen zdát. Je také možné, že rozhodující podíl z výše uvedené naspořené částky je záležitostí jen několika desetitisíců či tisíců nejmatnějších osob ..... Co se dluhů týče, jsou Češi jeden z nejméně zadlužených národů v Evropě. Způsobeno to je hlavně faktem, že vlna úvěrů a hypoték zasáhla naši republiku mnohem později než státy západní Evropy.

V roce 2009 bylo v České republice uzavřeno pouze 47.900 sňatků, což je nejméně od roku 1918. Pět procent Čechů z obav před dopady hospodářské krize plánuje

letos odložit založení rodiny. Mladí lidé se skutečně obávají založit rodinu, protože jejich budoucnost, zejména udržení či získání pracovního místa, je nejistá, což je zřejmě nejpodstatnější důvod, proč bylo v roce 2009 uzavřeno nejméně sňatků od roku 1918. Svoji roli hrají i zkušenosti z dlouhých a komplikovaných rozvodů, se kterými se setkávají v médiích i ve svém okolí. Z toho důvodu patrně loni o 2,2 tisíce poklesl i počet rozvodů – rozvedeno bylo 29 tisíc manželství.

V České republice se ročně uzavře kolem 4,5 tisíce sňatků mezi Čechem a cizinkou či Češkou a cizincem. Nejčastěji se Češi žení se Slovenkami a Ukrajinkami. Statisticy přinesli i další nepříjemné údaje. Již téměř 40 procent všech narozených dětí se rodí mimo oficiální manželství. V roce 2009 se narodilo 118,3 tisíc dětí, z nich ale 46 tisíc (38,8 procent) matkám, které nemohly z různých důvodů vyplnit kolonku vdaná. I v loňském roce pokračovalo zvyšování věků žen, které měly první dítě. Průměrný věk žen při narození prvního dítěte se zvýšil na 27,4 roku, průměrný věk žen při porodu bez ohledu na pořadí dítěte dokonce na 29,4 roku. Jiné státní občanství než české mělo 3.100 z celkem 118.300 v loňském roce narozených dětí; tedy 2,6 procenta. Jejich podíl dlouhodobě stoupá, zatímco v roce 2005 činil jen 1,5 procenta, v roce 2008 to bylo 2,2 procenta.

Zájem cizinců o život v České republice klesá, protože kvůli dopadům hospodářské krize není dostatek pracovních příležitostí a současně, což s tím souvisí, se příliš neposilují přátelské nálady vůči imigrantům. Nárůst počtu imigrantů byl oproti roku 2008 jen zhruba poloviční. Lidé naopak z ČR odcházeli častěji než dříve. Předloni se jich vystěhovalo 6.000 a loni již 11.600. Přes 8.100 lidí se loni přistěhovalo z Ukrajiny, 5.600 ze Slovenska, 4.100 z Ruska a 2.500 ze Spojených států. Nejčastěji se naopak vystěhovali Slováci, kterých naši republiku opustilo přes 4.200. Dále se vystěhovalo 2.000 Poláků a 1.800 občanů Německa.

Počet obyvatel v roce 2009 vzrostl na 10.506.813 obyvatel, což bylo o 39,3 tisíce osob více než v roce 2008.

<i>Sňatky v České republice:</i>	<i>rok</i>	<i>počet</i>
	1918	57.731
	1950	95.166
	1970	90.624
	1993	74.060
	2000	55.321
	2003	48.943
	2005	51.829
	2008	52.457
	2009	47.862

V roce 2009 žilo v České republice 738 sto a víceletých lidí, mezi kterými v počtu 620 představovaly většinu ženy. Nejvíce stoletých a víceletých lidí žilo, podle údajů České správy sociálního zabezpečení, v Praze a v Jihomoravském kraji. Naopak nejméně jich bylo v kraji Karlovarském. Dožije-li se člověk sta let, automaticky mu zvýší Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR důchod o 2.000 Kč. V republice žilo 2,8 milionů důchodců,

z nichž 2,26 milionů pobíralo starobní důchod. Nejstarší žijící Čech se narodil v roce 1902. Pamatuje tedy jak pád Rakouska – Uherska, tak nacistickou okupaci i éru komunistické diktatury. V roce 2009 bylo na důchodech vyplaceno 331 miliard korun. Nejvyšší důchody byly v Praze, cca 10.700 Kč, a nejnižší na Olomoucku, cca 9.700 Kč.

Komparativní, ekvivalentní finanční a cenové hodnoty z roku 2009, průměrná hrubá mzda = 23.598 Kč, průměrná cena 1 kg chleba = cca 19 Kč. Zdroj: Český statistický úřad. Avšak také platí, že zhruba sedmdesát procent zaměstnanců průměrné mzdy nedosahuje a může si o ní nechat tak akorát zdát.